

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, JANUARY – SAUSIO 30, 2014 • Vol. CV Nr. 11 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 01-29-14

JAV prezidentas spręs nelygybės problemą

Washingtonas (BNS) – JAV prezidentas Barack Obama antradienį pažadėjo sustabdyti nelygybės didėjimą, keliantį grėsmę amerikietiškajai svajonei, siekdamas pergudrauti respublikonus ir atgauti savo antrąją kadenciją, aptemdytą jo paties administracijos apmaudžių klaidų ir rietenų tarp partijų.

Savo metiniame pranešime „Apie Sąjungos padėtį“ sausio 28 d. B. Obama pažadėjo išnaudoti savo galias „veiksmo metais“, kad pagerintų gyvenimą darbininkams, sustiprintų švietimą ir užtikrintų švaresnę aplinką, jeigu jo priešininkai Kongrese neišdrįs imtis ryžtingesnių veiksmų.

„Amerika nestovi vietoje – aš irgi nestovėsiu“, – kalbėdamas įstatymų leidėjų pilnoje Atstovų Rūmų salėje ir tiesiogiai kreipdamasis į milijonus televizijos žiūrovų teigė B. Obama.

„Nelygybė pagilėjo. Aukštyn nukreiptas (socialinis) judrumas įstrigo, o per daug (žmonių) iki šiol visiškai nedirba, – pažymėjo jis. – Mūsų darbas – pakeisti šias tendencijas“.

Sutelkęs dėmesį į klausytojus savo šalyje, B. Obama tik vieną kartą nukrypo į užsienio politikos sritį per daugiau kaip valandą trukusią kalbą, kurios taip pat klausėsi jo administracijos nariai ir kariuomenės vadai.

Jis pažadėjo palaikyti demokratiją Ukrainoje, perspėjo, kad tarptautinio teroristų tinklo „al Qaeda“ keliama grėsmė evoliucionavo, ir dar kartą paragino Kongresą leisti jam uždaryti karo su teroru kalėjimą Gvantanamo įlankos bazėje Kuboje.

JAV prezidentas Barack Obama.

EPA-ELTA nuotr.

mažą Gvantanamo įlankos bazėje Kuboje.

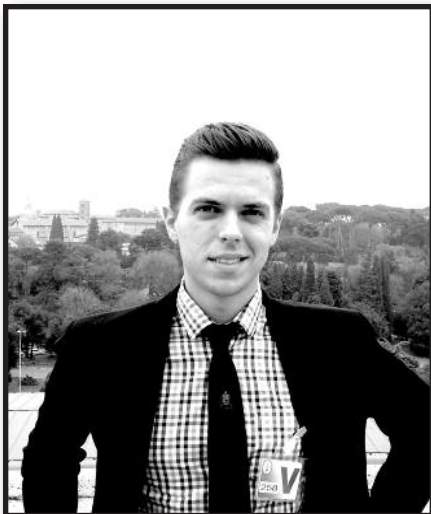
Tačiau B. Obama daugiausiai sėmė iš politinio šulinio – vaizduodamas save vidurinėsios klasės šeimu, mėginančiu įveikti didžiausią recesiją nuo Didžiosios depresijos, gynėju.

Jis pradėjo pakilia gaida, sakydamas, jog po „penkerius metus trukusių rūsčių išbandymų“ Amerikos žmonėms JAV ekonomika pagaliau atrodo žengianti „proveržio“ link.

„Jungtinės Valstijos yra geresnėje pozicijoje 21-ajam šimtmečiui negu bet kuri kita valstybė pasaulyje“, – pareiškė B. Obama, atkreipdamas dėmesį, jog nedarbo lygis dabar yra mažiausias per pastaruosius penkerius metus, o gyvenamojo būsto rinka pradeda atsigaivinti.

Tačiau Prezidentas argumentavo, kad „lemiamas mūsų kartos projektas – atkurti“ lygių galimybių pažadą visiems amerikiečiams. – 3 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

VDU studentui – S. Lozoraičio stipendija. – 3 psl.

Amerikiečių koncertas – dovana lietuviams. – 4 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Stiprūs ekonominiai santykiai – konkurencinga Lietuva

Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Lietuvai akredituotais užsienio šalių ambasadoriais. Prezidentė padėkojo ambasadoriams už bendradarbiavimą Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai metu ir paramą Lietuvos narystei Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje. Susitikime buvo aptarti svarbiausi praėjusių metų darbai ir įvykiai, taip pat kalbėta apie dabartinę ekonominę padėtį Lietuvoje ir pasaulyje.

Pasak Prezidentės, Lietuvos ekonomika – tarp greičiausiai augančių Europos Sąjungoje. Turime sparčiausią internetą, prekyba su užsienio šalimis nuolat auga, ryžtingai įgyvendinami strateginiai energetiniai projektai.

„Spartesnis ekonomikos augimas ir konkurencingumo stiprinimas – kertiniai Lietuvos siekiai. Todėl labai svarbu plėtoti ekonominius ryšius su užsienio partneriais. Verslo bendradarbiavimas,

Prancūzijos ambasadorė Maryse Berniau (kairėje).

Roberto Dačkaus (ELTA) nuotr.

aktyvi prekyba su kitomis valstybėmis prisideda prie kiekvieno Lietuvos gyventojų gerovės kūrimo“, – sakė Prezidentė.

Prezidentė taip pat paragino didesnę dėmesį skirti naujoms grėsmėms

kibernetiniam, informaciniam ir energetiniam saugumui. Šios grėsmės reikalauja naujų sprendimų ir atitinkamos tarptautinės bendruomenės reakcijos.

Prezidentės spaudos tarnyba

Ir supratau, skausme ir ilgesy, kaip, žemės prote, aklas tu esi. – J. Baltrušaitis

V. Adamkus – apie kovą su vėžiu, įvykius Ukrainoje ir Lietuvoje

Nors kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus jau kurį laiką kovoja su vėžiu, jis atidžiai stebi politinius procesus – jam ypač nerimą kelia situacija Ukrainoje ir pasirengimas Prezidento rinkimams Lietuvoje. „Lietuvos ryto“ televizijos laida „Lietuva tiesiogiai“ svečiavosi V. Adamkaus namuose Turniškėse. Iškilų politiką kalbino žurnalistė **Daiva Žeimytė**.

– Ar jūs tikėjotės, kad protestai Ukrainoje, prasidėję dėl nepasirašytos ES sutarties, išplis į tokius susirėmimus, kur skaičiuojami ne tik nukentėjusieji, bet ir žuvusieji?

– Nemanau, kad kas nors numatė tokią įvykių eigą. Nėra ko slėpti, Rusijos interesus labai aiškiai – išlaikyti Ukrainą kuo toliau nuo ES įtakos. Pasinaudojusi šia situacija ir žadėdama stabilizuoti padėtį regione Rusija dabar net gali įvesti savo kariuomenę.

Tai mes žinome iš savo patirties. 1940 metais Rusijos kariuomenė taip pat atėjo į Lietuvą stabilizuoti situacijos ir įvesti tvarkos. Už tai mes, lietuviai, sumokėjome 50 metų savo laisvės. Bijau, kad Ukrainoje gali įvykti panašiai. Kad ir kaip ten būtų, Rusija nėra atsisakiusi savo imperialistinių tikslų.

Esu labai nusivylęs ES laikysena. Žaidžiama su Ukraina ir sakoma: „Mes jus mylime“, „Jūsų norime“, „Ateikite, mes jus priimsime“. O kai reikia ryžtingų žingsnių, ES, ypač dvi didžiosios valstybės Prancūzija ir Vokietija, pradeda svyruoti. Sutinku, kad politika yra kompromisų menas, tačiau juk yra principai. Manau, kad šiuo metu ES išduoda Ukrainą.

– Koks ES žingsnis turėtų būti principingas ir įrodantis, kad jai rūpi Ukraina ir jos interesai?

– Solidus, visuotinis ES vadovų pareiškimas, kad jie – už laisvą Ukrainos žmonių apsisprendimą. Jie turi nuspręsti, kaip nori gyventi ir tvarkytis. Jei pašalinės jėgos – aš turiu galvoje Rusiją – bando visomis priemonėmis tam sutrukdyti, ES turi imtis tam tikro atsako – galbūt ekonominių ar finansinių sankcijų. Bet kokios derybos dėl Rusijos ir ES sutarties pasirašymo turi būti sustabdytos.

– Ar ES turėtų pasakyti, kad Ukraina turi likti be Prezidento Viktoro Janukovyčiaus?

– Kito kelio nėra. V. Janukovyčius nėra savarankiškas – flirtuoja su Vladimiru Putinu ir daugiau ar mažiau vykdo Kremliaus politiką.

– Pakalbėkime apie Lietuvos politinius įvykius ir artėjančius prezidento rinkimus. Kaip manote, ar juose bus intriga?

– Šie metai Lietuvai turėtų būti ypač svarbūs. Aš esu nusivylęs, nes nejaučiu tautos susidomėjimo Prezidento rinkimais. Ar galima tada kalbėti apie kokią nors intrigą.

Kiek beliko iki gegužės 11-osios – dienas beveik galima suskaičiuoti pirštais. Iki šiol nesurinkti kandidatų parašai, tebesvyruoja ir patys kandidatai. Ir rinktis tautai gali tekti ne iš pačių geriausių.

Net ir paskelbti kai kurių partijų kandidatai ne visą dėmesį skiria tautai, nes yra pasirinkę saugiklį: jei nelaimėsiu vieno rinkimų, eisiu į kitus – Europarlamento.

Kandidato pozicija turi būti aiški: „Matau atei-

Prezidentas Valdas Adamkus.

V. Balkūno nuotr.

tį, turiu viziją, kaip tarnauti Lietuvos žmonėms, sukurti jiems geriausias gyvenimo sąlygas, socialinį pakilimą ir tik tam sutelksiu visas pastangas.” To iš dabartinių kandidatų dar nesu girdėjęs. Likus kiek daugiau nei trims mėnesiams iki rinkimų, Lietuvos žmonės, be abstrakčių pareiškimų, dar nieko negirdėjo.

– Ar tokia situacija nėra dėl to, kad visuomenei susidarė įspūdis, jog nėra kam konkuruoti su dabartine Prezidente Dalia Grybauskaitė? Visuomenės apklausų rezultatai rodo, kad gyventojai ją jau be rinkimų išrinko antrajai kadencijai.

– Tokia padėtis nenormali ir kenkia Lietuvai. Jos žmonės užsitarnavo laisvo ir geriausio pasirinkimo teisę. Deja, artėjančiuose rinkimuose tokios galimybės Lietuvos žmonėms nematau. Džiaugsiuosi, jei bus galimybė rinktis bent iš kelių kandidatų.

– Kaip manote, ar bus antrasis rinkimų turas?

– Aš to tikrai norėčiau. Šiuo metu kandidatai negali tinkamai pristatyti savo programos ir savo vizijos. Vienintelis laikas tikriems debatams – antrasis turas, kur du kandidatai galėtų išsakyti aiškias

savo pozicijas, o gyventojai pasirinktų, už kurį balsuoti.

– Naujausios sociologinės apklausos rodo, kad premjeras Algirdas Butkevičius populiarumu lenkia Prezidentę. Turbūt rinkimai būtų labai įdomūs, jei A. Butkevičius juose dalyvautų?

– Vadovaudamas Vyriausybei jis įrodė, kad yra racionaliai mąstantis, turintis savo kryptį. Manau, kad populiarus premjero atsisakymas dalyvauti rinkimuose – apgailėtinas įvykis. Nežinau visų jo motyvų, tačiau tie, kurie buvo išsakyti, man pasirodė neįtikinami. Lieka tik apgailėstauti.

– Noriu paklausti apie jūsų sveikatą. Kaip jaučiatės?

– Nėra ko čia slėpti. Aš turiu bėdų dėl inkstų – yra vėžio požymių. Bet esu be galo gerų gydytojų rankose. Santariškių ligoninės medikai deda visas pastangas. Jau baigiu visą chemoterapijos ciklą. Pirmomis vasario dienomis bus tikrinama, ar pavyko pasiekti norimų rezultatų. Šiaip jaučiuosi gerai, chemoterapiją atlaikiau be rimtų pašalinių pasekmių. Mano dvasinė nuotaika tokia – nepasiduosi ir laimėsiu.

Irytas.lt

2014 Vasario 16-oji: švėskime išradingai

Vilnius (Prezidentės spaudos tarnyba) – Lietuvai minint 96-ąsias Valstybės atkūrimo metines, Prezidentė visus šalies gyventojus kviečia šią dieną paminėti prasmingai ir išradingai, o taip pat su visa Lietuva pasidalyti šventimo idėjomis ir sukurti bendrą renginių ir iniciatyvų žemėlapi.

Originaliausiai švenčiantiems Vasario 16-ąją Prezidentė padovanos Lietuvos trispalvę. Informaciją apie savo sumanymą išradingai švęsti Valstybės atkūrimo dieną atsiųskite adresu vasario16@lrp.lt.

Šioje svetainėje pateiktame žemėlapyje galima įrašyti savo sumanymą, idėją ar ketinimą, kaip švęsite Vasario 16-ąją. Visi užsienio lietuviai raginami prisijungti. Daugiau informacijos:

http://www.president.lt/lt/2014_vasario_16-oji_sveskime_isradingai.html

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

VDU studentui suteikta Stasio Lozoraičio stipendija

Mindaugas Norkevičius lankėsi JTO FAO būstinėje Romoje. Asmeninio archyvo nuotr.

VDU Politikos mokslų ir diplomacijos fakulteto Diplomacijos ir tarptautinių santykių magistrantūros programos antrakursiui Mindaugui Norkevičiui už aukštus pasiekimus mokslinėje veikloje paskirta Stasio Lozoraičio vardinė stipendija.

Ši premija suteikia galimybę atlikti stažuotę Lietuvos diplomatinėje atstovybėje Romoje. Premiją įsteigusio projekto tikslas – puoselėti iškilių visuomenės veikėjų, S. Lozoraičio ir jo žmonos Danielos D'Ercole Lozoraitis, atminimą.

VDU Politologijos katedra glaudžiai vysto bendradarbiavimą su įvairiais socialiniais ir instituciniais partneriais Lietuvoje ir užsienyje. Anot Politologijos katedros vedėjo doc. dr. Andžėjaus Pukšto, taip skatinamas studentų praktinis mokymasis: „Vykdome projektą siekiant, kad atliekamoje praktikoje studentai panaudotų universitete įgytas teorines žinias, jas papildytų praktiniais diplomacijos organizavimo pavyzdžiais, nuosekliai išsilintų į institucijos atliekamas funkcijas“, – paaiškino docentas.

VDU studentui buvo suteikta galimybė susipažinti su svarbiausiomis ambasados konsulinėmis funkcijomis, diplomatų atrankos procedūra, stebėti Italijoje gyvenančių Lietuvos Respub-

likos piliečių problemų ir jiems iškilusių konsulinių klausimų sprendimų procesą. Organizuojama praktika apėmė veiklą ir su Italijoje reziduojančiais žemės ūkio, kultūros ir ekonomikos atašė.

„Dalyvavimas susitikimuose ir posėdžiuose Romoje veikiančioje Jungtinių Tautų organizacijos FAO būstinėje, susipažinimas su organizacijos struktūra ir nuostatais, Lietuvos-Italijos kultūros diplomacijos dokumentų analizė Italijos Centriniam valstybės archyve, pažintis su Lietuvos atstovybe prie Šventojo Sosto, mokslinių tyrimų duomenų rinkimas apie Lietuvos ir Italijos diplomatinis ryšius tarpukariu dar labiau praplėtė sudarytas praktikos galimybes“, – teigė Mindaugas Norkevičius.

M. Norkevičius yra trečiasis vardinės S. Lozoraičio stipendijos laimėtojas. Projektas vykdomas Lozoraičių šeimos draugės gerb. Danutės Vaičiulaitytės-Nourse pastangomis, bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos ambasada Romoje, Popiežiškąja Šv. Kazimiero lietuvių kolegija ir Lietuvių Fondu/amb. Stasio Lozoraičio stipendijų fondu. Daugiau informacijos apie šį fondą galima rasti www.lithuanianfoundation.org

VDU info

Stasys ir Daniela Lozoraičiai 1992 m.

Antano Sutkaus nuotr. iš LR ambasados Romoje archyvo..

Dėl lietuvių, garbingai kovojusių kitų šalių kariuomenėse

Brangūs tautiečiai,

Istorijos audros po įvairias pasaulio šalis išblaškė daugybę jaunų lietuvių vyrų, kurie vykstant pirmajam ir antrajam pasauliniams karams buvo priversti tarnauti kitų šalių kariuomenėse. Kiti, būdami emigrantais atrado namus kitose šalyse, kurios jiems suteikė galimybę tarnauti jų kariuomenėse su ginklu ir ginti tų šalių demokratines vertybes. Įvairių karinių konfliktų metu daugelis lietuvių narsiai kovėsi kitų šalių kariuomenių sudėtyje, pasižymėjo kaip didvyriai ir buvo apdovanoti.

Šiandien norėdami padėšinti mūsų Lietuvos jaunąją kartą ir ugdyti ją tikrais savo šalies patriotais norime parodyti jiems garbingus pavyzdžius – lietuvius karius, kurie savo atsidavimu ir drąsa pasižymėjo įvairiuose mūšiuose nuo 1795 m iki dabar.

Dėl šios priežasties kreipiuosi į Jus, kad padėtumėte surinkti vertingos informacijos apie lietuvius, gimusius lietuvių šeimose ar turinčius lietuvišką kilmę, kurie tarnavo Jūsų šalių kariuomenėse ir buvo apdovanoti valstybiniais arba aukščiausiais kariniais apdovanojimais už pasižymėjimą karinėse operacijose ar mūšiuose. Mums yra svarbūs ir tų karinių situacijų ar mūšių aprašymai, įvairi vaizdinė medžiaga iliustruojanti tuos įvykius, už kuriuos buvo apdovanoti pasižymėję mūsų tautiečiai. Gali būti, kad apie tuos žmones jau yra parašytos knygos, memuarai ar straipsniai, tokia medžiaga bus taip pat labai vertinga gauti ir papildyti Lietuvos karo istorijos archyvus.

Kiekvieno iš Jūsų pagalba gali tapti labai svarbiu indėliu Lietuvos kariuomenės karo istorijai, lietuviško karžygio mentaliteto išryškėjimui ir pasitarnauti formuojant naujųjų karių kartų vertybes. Esu tikras, kad lietuviai turi žinoti savo didvyrius ir jų žygdarbius, o tokios žinios ypatingai yra svarbios jaunajai mūsų kartai.

Visa informacija, kurią su Jūsų pagalba pavyks surinkti, bus perduota Vytauto Didžiojo karo muziejui Kaune. Šis muziejus kol kas yra vienintelis, kuriame yra saugomi ir puoselėjami Lietuvos karo istorijos relikvai. Planuojame surinkta medžiaga taip pat pasidalinti su visa lietuvių visuomene, tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje, nes esame tikri, kad tokia informacija bus naudinga ir ateities kartoms.

Kontaktinis asmuo Jūsų surinktai informacijai yra Lietuvos kariuomenės kapitonas Tomas Balkus, telefonas: +370 5 264 8527, elektroninis paštas: tomas.balkus@mil.lt, pašto adresas: Tomui Balkui, Šv. Ignoto g. 8/29, LT – 01120 Vilnius, Lithuania.

Nuoširdžiai Jums dėkoju už supratimą ir linkiu Jums būti garbingais Lietuvos ambasadoriais užsienio bendruomenėse.

Pagarbiai,

Generolas leitenantas Arvydas POCIUS,
Lietuvos kariuomenės vadas

Obama

Atkelta iš 1 psl.

Šalies vadovas pažadėjo pasinaudoti savo galiomis, kad minimalus atlyginimas naujai priimamiems federaliniams darbuotojams būtų padidintas nuo 7,25 iki 10 dolerių per valandą (nuo 18,3 iki 25,3 lito). Jis taip pat siūlo įkurti naują „pradedančiųjų“ pensijų fondų sistemą, kuri galėtų padėti milijonams amerikiečių.

Ragino suteikti galimybes diplomacijai

Kalbėdamas apie užsienio politiką JAV prezidentas Barak Obama pareiškė, kad Amerika turi atsisakyti nuolatinės karinės parengties, kad būtų suteikta galimybė diplomacijai sprendžiant sunkiausias pasaulio problemas, tokias kaip priešprieša su Iranu branduoliniu klausimu.

„Faktas, kad pavojus išlieka“, – įspėjo B. Obama ir pridūrė, kad Jungtinės Valstijos „turi išlikti budrios“, susidurdamos su besikeičiančiomis pasaulinėmis grėsmėmis.

„Nukreipėme ‘al Qaeda’ centrinę vadovybę į pralaimėjimo kelią, tačiau grėsmė evoliucionavo, ‘al Qaeda’ partneriams ir kitiems ekstremistams įleidžiant šaknis skirtingose pasaulio dalyse“, – sakė Prezidentas įstatymų leidėjams, paminėdamas tokius karštus taškus kaip Jemenas, Somalis, Irakas bei Malis.

Prezidentas įspėjo, kad būdamas vyriausiuoju ginkluotųjų pajėgų vadu jis nedels panaudoti jėgą, jei tai bus būtina siekiant apsaugoti Amerikos žmones. „Tačiau nestatysiu į pavojų mūsų karių, nebent tai bus išties būtina“, – sakė B. Obama, akcentuodamas, kad amerikiečių karinio kontingento mažinimą Irake ir Afganistane po daugiau nei dešimtmetį trukusio karo.

„Taigi, nors aktyviai ir agresyviai persekiojame teroristų tinklus, darome tai pasitelkę labiau tikslines pastangas bei stiprindami mūsų už-

sienio partnerių pajėgumus, ir Amerika turi atsisakyti nuolatinės karinės parengties“, – sakė B. Obama.

Prezidentas paminėjo kelias vadovaujant valstybės sekretoriui John Kerry pasiektas pastarojo meto diplomatinės pergalės, visų pirma tai, kad buvo pradėtas Sirijos cheminių ginklų likvidavimo procesas bei atnaujintos Artimųjų Rytų taikos derybos.

„Dėl mūsų nacionalinio saugumo privalome suteikti diplomacijai šansą pasiekti tikslą“, – sakė jis. Prezidentas taip pat paragino Kongresą nebevaržyti kalinių perkėlimo iš Gvantanamo kalėjimo amerikiečių bazėje Kuboje.

Neaplenkdamas pernai kilusio šnipinėjimo skandalo, kuris smarkiai aptemdė jo antrąją kadenciją ir supykė ne vienos galingos valstybės lyderį, B. Obama pabrėžė, kad Amerikos ir Europos aljansas tebėra stipriausias pasaulyje.

Prezidentas pažadėjo toliau dirbti su Kongresu, kad „būtų reformuotos mūsų sekimo programos, nes gyvybiškai svarbus mūsų žvalgybos bendruomenės darbas tiesiogiai priklauso nuo visuomenės pasitikėjimo – čia ir užsienyje“.

* * *

Neišvengiamos lenktynės su laiku, kuriose priversti dalyvauti antrai kadencijai išrinkti prezidentai, jau prasidėjo. Nors B. Obama Baltuosiuose rūmuose liko dirbti dar beveik trejus metus, jo galimybės dominuoti politiniuose debatuose – bent jau vidaus politikos klausimais – greitai išseks.

Maždaug tuo pačiu metu ateinančiais metais, į pagrindinį postą Baltuosiuose rūmuose jau bus nusitaikę pretendentai dalyvauti 2016-ųjų prezidento rinkimuose, atitraukdami žiniasklaidos dėmesį ir atimdami iniciatyvą iš dabartinio šalies vadovo.

Istorija taip pat rodo, kad per antrąją kadenciją į keblią padėti patekę prezidentai retai iš jos išsikapanoja. Tuo tarpu B. Obama populiarumo rodyklės yra nukrypusios į pavojingą teritoriją – ties 40 proc. padala.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Amerikiečių koncertas – kalėdinė dovana lietuviams

Jie mums patiems padovanojo mūsų palikimą

DALIA SHILAS

Sausio 11 d. New Hampshire valstijos choras „Monadnock“ pristatė 2 valandų programą „Lietuviškos Kalėdos“ Peterborough miestelio Town House. Panaši programa buvo atlikta sausio 12 d. Šv. Petro bažnyčioje Pietų Bostone, Massachusetts valstijoje. Bostono koncerto pelnas buvo paskirtas Bostono lituanistinei mokyklai.

Koncerto idėją išgirdo prieš metus

Beveik prieš metus išgirdau apie New Hampshire valstijos „Monadnock“ choro programą „Lietuviškos Kalėdos“. Likau sužavėta šios nelietuvių idėjos surengti tokį koncertą ir negalėjau atsisakyti padėti. Pasiūliau „Sambūrį“, tautinių šokių kolektyvą, kuriame pati šoku ir – ką tik į Berklee mokytiis atvykusią jauną, pilną entuziazmo bei aistros muzikai, mokslui ir gyvenimui Simoną Smirnovą. Apšidžiaugiau sužinojusi, kad visi sutiko dalyvauti.

Dar praėjusių rudenį atrodė, kad „Lietuviškos Kalėdos“ bus tik graži programa, pripildyta lietuviškos muzikos ir lietuviškų veidų pasirodymais. Pasiklausysime, pašoksime ir toliau gyvensime, pasidžiaugę dar vienu lietuvišku renginiu. Bet tai turbūt pirmasis koncertas mano gyvenime, privertęs tiek daug susimąstyti ne tik abiejų koncertų metu, bet jau gerokai po jų. Tą patį pajuto, kaip vėliau prisipažino, kai kurie žiūrovai ir dalyviai.

Kai sutinkame naujus žmones, apsišaukiame informacija ir tam tikra energija. Kai kurie susitikimai praeina nepalikę didesnių pėdsakų. Kiti, kaip ir gera knyga, pasilieka atmintyje, sieloje ir dažnai, mums lyg ir nežinant, įtakoja mūsų mąstymą, požiūrį, elgesį.

A. a. kompozitorius Jeronimas Kačinskas (portretas kairėje) visada tikėjosi, kad atvažiuojes iš Lietuvos jaunimas, prisidės prie lietuviškos kultūros išsaugojimo ir puoselėjimo.

Į Bostono Šv. Petro bažnyčią susirinkusieji paklausyti koncerto pasijuto tarsi Lietuvoje.

Dalia Shilas nuotraukos

Prisiminimuose – kompozitorius Jeronimas Kačinskas

1996 m., Amerikoje gyvenant jau 5-tus metus, Bostono Šv. Petro mokyklos 50-ajame jubiliejuje teko susipažinti su Lietuvos Nacionalinės premijos laureatu, kompozitoriumi Jeronimu Kačinsku (parapijos vadovaujama mokykla nebuvo lituanistinė, tačiau kartu su vietiniais ją lankė daug Pietų Bostono lietuvių vaikų; ji jau seniai nebeveikia ir nėra susijusi su šių dienų šeštadienine Bostono lituanistine mokykla – Red.). Šis garbus žmogus 1949–1995 m. dirbo vargonininku Šv. Petro bažnyčios parapijoje. Tame jubiliejiniam pokylyje buvo įvertinta ir pagerbta jo ilgametė Berklee muzikos koledžo profesoriaus ir parapijos vargonininko veikla. „South

Boston Tribune“ atspausdino mano to pokylio fotografijas, o Danutė Petrauskaitė 1997 m. Lietuvoje išleistoje savo knygoje „Jeronimas Kačinskas. Gyvenimas ir muzikinė veikla“ panaudojo mano įamžintas darbo parapijoje akimirkas bei Jeronimo ir jo žmonos Elenos portretus. Šiandien grįžta prisiminimai apie jų lūkesčius ir mūsų gražią, nors ir trumpą draugystę.

Po pertraukos sugrįžo į kanklių pasaulį

Talentas, užsišpyrimas ir ištvermė į tą patį Berklee koledžą atvedė ir džiaz dainininkę, kompozitorę, kanklėmis grojančią Simoną Smirnovą, kuri taip pat moko muzikos Bostono lituanistinėje mokykloje.

„Šie koncertai man reiškė ne tik galimybę atlikti muziką, bet ir daug daugiau. Aš po 10-ies metų pertraukos sugrįžau į kanklių pasaulį. Grojusi kanklėmis muzikos mokykloje, ilgai solinį kankliavimą apleidau ir pakeičiau į džiazą, ką šiuo metu ir studijuoju Berklee. Atnaujini solinį kanklių repertuarą ir turėjusi garbės akompanuoti nuostabiai dainininkei Jūratei Švedaitei-Waller, vėl patikėjau savo, kaip kanklininkės talentu ir ga-

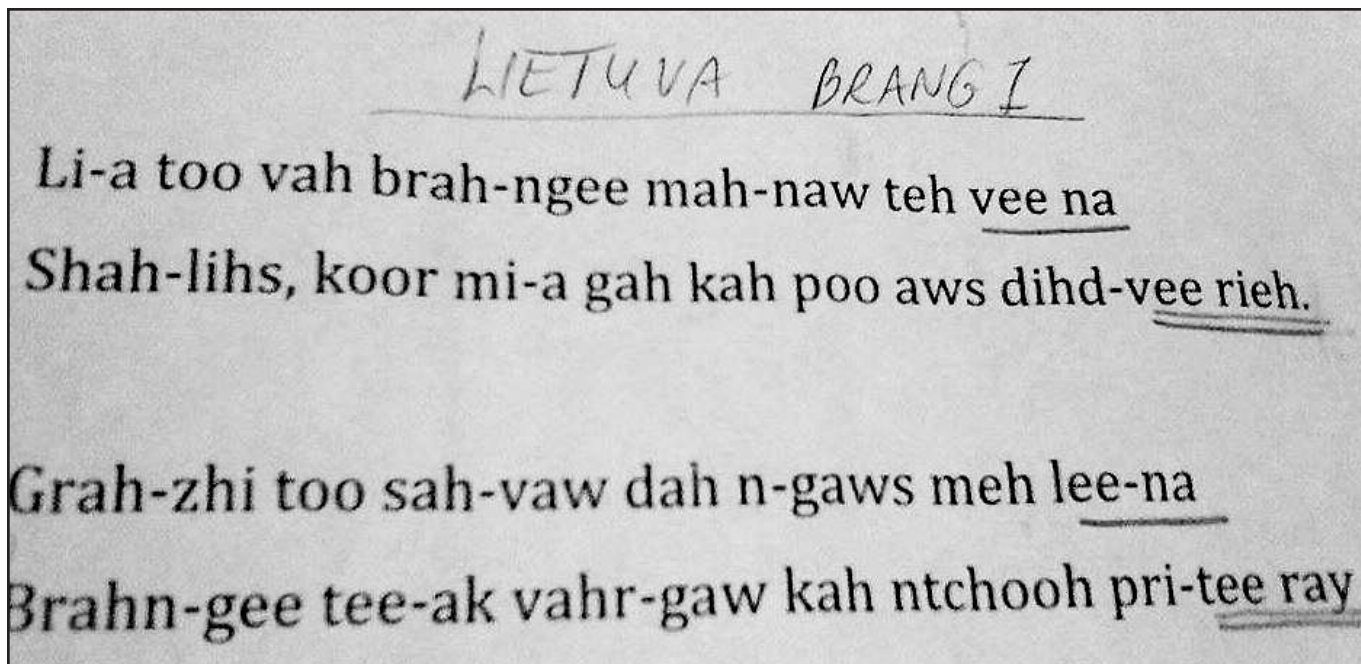

Simona Smirnova kanklėmis pritarė dainininkei Jūratei Švedaitei-Waller.

limybėmis. Dabar galėsiu drąsiai ne tik pritaikyti kanklių skambesį savo džiaz kompozicijose, bet taip pat skleisti tradicinį lietuvišką repertuarą JAV ir pasaulyje”, – sako Simona.

Amerikiečiai Kalėdų koncertą nusprendė skirti Lietuvai ir jos kultūrai

„Prieš dvejus metus padainavau John Rutter ‘Magnificat’ soprano solo partiją kartu su ‘Monadnock’ choru, –

„Monadnock“ choro nariai beveik visus metus mokėsi lietuviško tarimo ir kirčiavimo.

Simonos Smirnovos nuotr.

šios draugystės pradžią prisimena Connecticuto valstijoje gyvenanti ir Connecticuto valstijos koledže dainavimą dėstanti Jūratė Švedaitė-Waller. „Po kurio laiko choro meno vadovas Jim Sharrock vėl kreipėsi į mane pristatydama projektą, kuris mane nepaprastai nustebino. Jie nusprendė paskirti savo Kalėdinį koncertą Lietuvai ir jos kultūrai. Daugelis iš jų buvo susidūrę su lietuviais ir nepaprastai sušlavę jų išsilavinimu, kultūra ir sveitimumu“, – pasakoja Jūratė.

„Padedant JAV LB Krašto valdybos Kultūros tarybos pirmininkei Laimai Apanavičienei ir chorvedžiui iš Čikagos Dariui Polikaičiui, choro vadovui pristatėme keletą lietuvių kompozitorių kūrinių, iš kurių jis pats pasirinko, ką choras dainuos programoje. Trūko tik vieno, pagrindinio, kūrinio – lietuviškų kalėdinių mišių. Paieškojusi internete, aptikau Kristinos Vasiliauskaitės ‘Magnificat’. Štai taip Kristinos Vasiliauskaitės ‘Magnificat’ bei pati Kristina atkeliavo į JAV. Mūsų bendravimo metu paaiškėjo, kad mus sieja ne tik šis projektas. Pasirodo, jos brolis Bernardas Vasiliauskas žaisdavo su mano tėvu, kai Kristinos mama svečiuodavosi pas mano močiutę.

Mano senelis kompozitorius Jonas Švedas buvo Kristinos tėvo muzikos mokytojas. Taigi mūsų šeimas sieja draugystė, prasidėjusi prieš daugelį metų“, – sako Jūratė.

Tai nebuvo pirmoji Kristinos kelionė į JAV. Kristina pasakoja: „Mano ‘Magnificat’ vienas labiausiai pavykusių kūrinių. Jį parašiau įkvėpta 2003–2004 m. koncertinių kelionių po Ameriką. Tuomet pabuvojau Atlanta, Naples ir Santa Barbara. Gan spontaniškai kilo mintis parašyti šį kūrinį. „Magnificat – tai Mergelės Marijos malda, išreiškianti didžiulį dėkingumą Viešpačiui už visas Jo suteiktas malones. Tai penkių dalių kūrinys mišriam chorui, vargonams ir instrumentiniam ansambliui. 2005 m. Juozo Naujalio religinės muzikos chorams konkurse šis kūrinys laimėjo pirmąją premiją, o koncerte Peterborough – pirmą kartą nuskambėjo ir JAV:

„*Mano siela garbina Viešpatį, mano dvasia džiaugiasi Dievu, savo Išganytoju, nes Jis pažvelgė į savo nuolankią tarnaitę; štai nuo šiol mane palaiminta vadina visos kartos, nes didžiųjų dalykų padarė man Visagalis, kurio vardas šventas...*“

Bostono tautinių šokių ansamblis „Sambūris“ sulaukė gausių plojimų.

Eglutės Paplauskaitės nuotr.

Kompozitorius sieja lietuviška muzika

Kristina viešėjo pas mus gruodžio mėnesį po dėl sniego pūgos atkeltų dviejų koncertų Peterborough. Apsilankėme Šv. Petro bažnyčioje, kalbėjome apie Lietuvos kompozitorių neįveikiamą gyvenimą. Vis pažvelgdama į koncertams supakuotą, mano 1996 m. fotografuotą J. Kačinsko portretą, prisiminiau gyvybingas nuoširdžias profesoriaus akis, su viltimi laukiančias geresnių lietuvių emigracijoje laikų, ir jo žodžius, kad galbūt mes, atvažiavę iš Lietuvos jaunimas, prisidėsime prie lietuviškos kultūros išsaugojimo ir puoselėjimo.

Žiūrėdama į liūdnas dėl neįvykusio koncerto Kristinos akis, jutau sąsają šių abiejų žmonių, dviejų kompozitorių, pasišventusių lietuviškai muzikai, kuri dažnai nepakankamai įvertinta pačios tautos. Jaučiau, kad neįvykęs koncertas nėra tikrojo liūdesio ir skausmo priežastis Kristinos akyse... Paskaičiusi jos ilgą muzikinio gyvenimo ir kūrybos aprašymą, stebėjau, kad nesame girdėję apie šią talentingą moterį.

„Daug svečių aplankė šiuos kuklius namus, daug čia kalbėta ir užrašyta“, – dabar skaitau savo jau primirštame „Dirvos“ aprašyme apie Kačinskus. „Tame pačiame minkštasulyje, kuris dabar man buvo pasiūlytas, sėdėjo prof. V. Landsbergis, kompozitoriai E. Balsys, V. Švedas ir kiti...“ Be abejo, šypsojauši sužinojusi, kad Jūratės tėvą karjera nuvedė į politiką, ir jo paskutinis postas buvo Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio patarėjas. Jūratės senelis – kompozitorius Jonas Švedas, kuris, kaip pasakoja Jūratė, ją dar mažą vedavo į Vilniaus paveikslų galeriją pasiklausyti sekmadienio vargonavimo. Tuo metu dažniausiai vargonavo Bernardas Vasiliauskas, kurio muzikavimas ją ir užbūrė.

Tapo didybės liudininkais

Taip mes visi, išskyrus turėjusią grįžti namo Kristina, suėjome į būrį šių metų sausio 11 d. tolokai nuo Bostono, Peterborough Town House, New Hampshire valstijoje. Salės sienas papuošėme Almio Kuolo iš Cohasset, MA Vilniaus fotografijomis ir, žinoma, atsivežėme J. Kačinsko portretą. Jau po pirmos koncerto dalies, po nuskambėjusio Kristinos Vasiliauskaitės „Magnificat“ suvokėme, kokios didybės liudininkais mes ką tik tapome!

Žiūrovai ėjo prie mūsų, tautiniais

drabužiais pasipuošusių sambūričių, vieni norėdami pamatyti mūsų jiems nematytus kostiumus, kiti – iš arčiau apžiūrėti pirmą kartą girdėtas Simonos kankles, treči – nusifotografuoti. Čia jau senokai gyvenanti pora Anagreta Swanson iš Vokietijos ir jos švedų kilmės vyras Glen spėjo pasidžiaugti, kad mūsų buvimas ir šis lietuviškas koncertas yra ypatingi ir nuostabiai tiko šiam miesteliui, kultūros ir meno Mekai.

Koncerto organizatorius sužavėjo lietuvių stiprybė

„Suformavus koncerto repertuarą, – pasakoja choro meno vadovas Jim Sharrock, – artimiausiu metu susipažinus su lietuvių kompozitoriais ir žmonėmis, sužavėjo jų uždeganti ištvermė, drąsa ir moralinė stiprybė. Tai žmonės, kurie daugiau kaip tūkstantį metų kovojo siekdami išsaugoti savo tapatybę, kultūrą ir netgi kalbą. Tai žmonės, kurie ne tik mėgsta dainuoti jie pasitelkė dainą, kaip vienijantį šūkį, kai mažiau kaip prieš dvidešimt penkerius metus pasipriešino supervalstybei ir įgijo laisvę. Dabar ne tik malonu daugiau sužinoti apie Lietuvos žmonių patirtį – tai padaryti tapo itin svarbu“, – tęsė Jim.

Lietuviškos dvasios ir stiprybės dar labiau pajutome antrame koncerte, jau Šv. Petro lietuviškoje bažnyčioje, Bostone, kur parapijiečiai ir svečiai sustoję, kaip ir Peterborough, giedojame „Lietuva brangi!“ Tikėjau, kad ilgametis parapijos vargonininkas J. Kačinskas žiūrėjo į mus iš aukštybių, ir jo geros akys šypsojosi. Štai mes, lietuviai, vėl kartu! Širdyje tegalėjau jausti begalinę padėką ir pagarbą šiems pasiryžusiems ir drąsiems amerikiečiams, ne lietuviams, pašaukusiems, poeto Bernardo Brazdžionio žodžiais tariant, „lietuvių burtis prie lietuvių ir gyvą širdį prie gyvos širdies“.

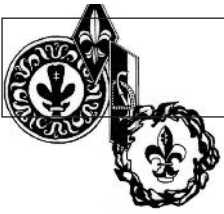
Metus mokėsi lietuviško tarimo

Didžiąją koncerto programos dalį sudarė klasikiniai chorinės muzikos kūriniai. „Lietuva visuomet pasižymėjo gilia chorinės muzikos tradicija ir plačiu repertuaru, – komentuoja Simona, – todėl nekeista, kad užsienyje reprezentuojama lietuviška muzika atitenka būtent chorui. Bet kurioje lietuviškoje mokykloje daug dažniau sutinkamas choras negu instrumentinis ansamblis ar vokalinė grupė. Žinoma chorinė muzika buvo papildyta aranžuotu folkloru ir šokiais. Tiek šokiai, tiek solinės liaudies dainos buvo aranžuotos ir harmonizuotos lietuvių kompozitorių.

Kristinos Vasiliauskaitės „Magnificat“ išsiskyrė, nes kūrinys buvo vartojama senoji lotynų kalba. Visas koncertas puikiai parodė pagrindines lietuviškos muzikos tradicijas: folkloras, šokiai, choriniai kūriniai, religinis kontekstas ir kalba. Šiandieninėje Lietuvoje sutinkame jau naujas tradicijas, mokyklas ir vyraujančius stilius, tačiau kai kalbame apie seniausias ir giliausias tradicijas, turėjusias įtakos šalies formavimuisi ir tapatybei, būtent atsigręžiame į liaudies ir chorinę muziką.

Pažiūrėkite į choristų natų „Lietuva brangi“ nuotrauką – nelietuviai choristai beveik visus metus mokėsi lietuviško tarimo bei akcentų ir jie šimtu procentų skambėjo lietuviškai. Žiūrint į tas natas pajunti nuostabą ir didžiausią pagarbą šiems, tokiai idėjai atsidavusiems, žmonėms.“

Bus daugiau

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Kalėdinė sueiga pas „Verpstes“

„Verpsčių“ Kalėdinėje sueigoje: pirmoje eilėje (iš k.): Irena Grigaitienė, Rūta Daukienė, Irena Kerelienė, kapelionas t. Antanas Saulaitis, SJ, Vida Rimienė, Ritonė Rudaitienė. Antroje eilėje: Daiva Bulicz, Milita Lauraitienė, Dalia Povilaitienė, Rita Penčylienė, Rugilė Šlapkauskienė, Genovaitė Treinienė, Danutė Korzonienė, Daila Liubinskienė, Danguolė Bielskienė, Aušrelė Sakalaitė, Gina Cabal.

Ritonės Rudaitienės nuotr.

V.S. FIL. RITONĖ RUDAITIENĖ

Vėl prabėgo sklidini įvairios skautiškos veiklos ir užsiėmimų metai. 2013 m. gru-

džio 19 dieną vyr. skautės ir skautininkės „Verpstės“ rinkosi Irenos Kerelienės namuose Kalėdinei sueigai – Kūčioms. Tai labai laukiama sueiga, su gražiomis ir dvasingomis tradici-

jomis, kurios tęsiamos jau daugelį metų.

Vietoj skautiško laužo, išsišakojusio medžio šaknies žvakidėje uždegamos šešios žvakės, kad prisimin-

tume ir mintyse susijungtume su pasaulyje išsisklaidžiusiomis lietuvaiteimis skautėmis, gyvenančiomis Lietuvoje, Anglijoje, Vokietijoje, Amerikoje, Kanadoje ir tolimoje Australijoje. Kaip visuomet, „Verpsčių“ kapelionas brolis v.s. Antanas Saulaitis, SJ sukalbėjo Kūčių vakaro malda. Už kiekvieną „Namo“ išėjusią sesę (o jų jau turime net 9) uždegėme po žvakutę. Laužėme ir dalinomės kalėdaičiais, linkėdamos viena kitai Dievo palaimos, globos ir sveikatos.

Prieš sėdant prie Kūčių stalo, sugiedojome „Sveikas, Jėzau gimusis“ ir tuomet stiprinomės skaniais pačių sesių paruoštais šio ypatingo vakaro valgiais. Keletas valandų gražioje, jaukioje ir malonioje aplinkoje prabėgo nepaprastai greitai. Tiesa, šiais metais mūsų šventinę nuotaiką nenoromis slopino žinia, kad netrukus mūsų kapelionas t. Antanas Saulaitis, SJ išvyksta atgal į Lietuvą. Ta proga, kad nepamirštų „Verpsčių“, sesė Genovaitė Treinienė paruošė (išdegino) ir padovanojo kapelionui labai dailią medinę verpstę, kurios kitoje pusėje išrašytos visų sesių pavardės. Sesė Vida Rimienė į didžiąją žvakidę įterpė dar vieną baltą žvakę, kurią kapelionui broliui Antanui prisiminti uždegėme ateityje kitose „Verpsčių“ Kalėdinėse sueigose – Kūčiose. Galutinai dar nepasakė „sudiev“, nes atsisveikinti be galo liūdna ir sunku, susikibę rankomis baigėme šių metų Kalėdinę sueigą su giesme „Ateina naktis“.

„2014 Paslapčių ieškonė – Washington, DC“

Kaip pasiruošti „Paslapčių ieškonėi“?

- 1. Užsiregistruokite iki 2014.04.15.** Pilnai ir tiksliai užpildyti visas registracijos formas!
- 2. Fizinis pasiruošimas.** Per „Paslapčių ieškonę“ teks nemažai vaikščioti, bėgioti, laiptoti, nešti, rišti. Pradėkite jau dabar fizinį pasiruošimą vaikščiojimo ir/ar bėgimo programą.
- 3. Skautiškas lavinimas.** Per „Paslapčių ieškonę“ teks išspręsti „Kliūtis“ („Detours“), kurių pagrindas bus skautų ir skaučių Patyrimo laipsnių reikalavimai. Tuos reikalavimus galima rasti www.skautai.net interneto svetainėje, Seserijos ir Brolijos puslapiuose.
- 4. Orientacija.** Per „Paslapčių ieškonę“ keliausite per Washington, DC miestą. Prisiminkite, kaip naudotis kompasu ir žemėlapiu. **Labai svarbu!!!**
- 5. Washington, DC miesto pažinimas.**
 - Iš anksto susipažinkite su Washington, DC miesto pagrindinėmis gatvėmis.
 - Iš anksto susipažinkite su Washington, DC susisiekimo priemonėmis – traukinių, autobusų ir tramvajų linijomis.
 - Iš anksto susipažinkite su Washington, DC žymesniais paminklais, parkais, pastatais, parduotuvėmis ir rajonais (neighborhoods).

PASIŽYMĖKITE SAVO KALENDORIUJE!

Čikagos lietuvių skautų tradicinė Kaziuko mugė vyks
kovo 2 d., sekmadienį,
Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL.
Atvykite ir paremkite lietuvišką jaunimą!

PAGRINDINIS VIEŠBUTIS

GAUNAME NUOLAIDĄ – GROUP DISCOUNT AVAILABLE

Embassy Suites Crystal City

1300 Jefferson Davis Highway
Arlington, VA 22202
703-979-9799

<http://embassysuites.hilton.com/en/es/groups/personalized/W/WASCRES-LSA-20140613/index.jhtml>

(Užsakyta 15 kambarių. Viešbutį reikia užsisakyti iki 2014.04.27).
Kaina – 119 dol. nakčiai (su mokesčiais – 134,47 dol. arba 34 dol. asmeniui (keturiose kambarijose))

ATSARGINIS VIEŠBUTIS

NEBUS NUOLAIDOS-NO GROUP DISCOUNT

Residence Inn Arlington Pentagon City

550 Army Navy Drive
Arlington, VA 22202
703-413-6630

<http://www.marriott.com/hotels/travel/waspt-residence-inn-arlington-pentagon-city/>
– 220 dol. /night (– 55 dol. / nakčiai/asmeniui (per night/per person/quad occupancy))

ATSARGINIS VIEŠBUTIS

NEBUS NUOLAIDOS-NO GROUP DISCOUNT

Doubletree Hotel Pentagon City (near Residence Inn)

300 Army Navy Drive
Arlington, VA 22202
703-416-4100

<http://doubletree3.hilton.com/en/hotels/virginia/doubletree-by-hilton-hotel-washington-dc-crystal-city-DCAAEDT/index.html>
– 125 dol./nakčiai, – 60 dol./nakčiai/asmeniui (per night/per person/double occupancy)

KUR RENKAMĖS

2014 m. birželio 14 d., šeštadienį, 1 val. p. p.

Catholic University of America
Caldwell Auditorium
620 Michigan Ave. N.E.
Washington, DC 20064

Žemėlapij rasite: <http://www.cua.edu/res/docs/cuamap.pdf>

Dviguba pilietybė – įsipareigojimas ar privaloma dovana?

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Dviguba pilietybė, keleriopa pilietybė – teisinis statusas, kuriuo asmuo teisiškai pripažįstamas kaip daugiau nei vienos valstybės pilietis. Valstybės turi suverenią teisę nustatyti pilietybės įgijimo ir netekimo reikalavimus nacionaliniuose teisės aktuose. Dviguba pilietybė atsiranda, jei dėl vienu ar kitu priežastčių siekiant vienos šalies pilietybės, nenorima atsakyti ir ankstesnės, ir abiejų šalių įstatymai tai leidžia. Ji gali atsirasti ir pačiam piliečiui to nesiekiant, jei pernelyg skiriasi dviejų valstybių pilietybės suteikimo bei netekimo įstatymai.

Šiandien, Lietuvai niekaip nerandant patenkinamo sprendimo dėl dvigubos pilietybės suteikimo (ar ne) savo piliečiams, o dar prisidėjus aistroms ir dėl žemės pardavimo užsieniečiams, pažvelkime, kokios nuostatos vyravo nepriklausomoje Lietuvoje tarp dviejų pasaulinių karų.

Greičiau Lietuvon – savo laisvon tėvynėn ir į darbą!!!

Tokį įpareigojantį obalsį pamačiau bevartydamas knygą iš savo asmeninės bibliotekos *Palydovas arba Kas reikia žinoti kiekvienam lietuviui grįžtant čiam tėvynėn. Pirmas leidinys (Kaunas, 1922)*. Šis gana kuklus 122 puslapių leidinys gali atverti akis visiems, kurie net neįsivaizduoja, kokie buvo tarpukario Lietuvos įstatymai apie pilietybę, žemės pardavimą, karinę prievolę po Pirmojo pasaulinio karo. Tad susipažinkime su anuometinėmis nuotaikomis. Teksto kalbą paliksime autentišką, netaisyta.

Apie pilietybę

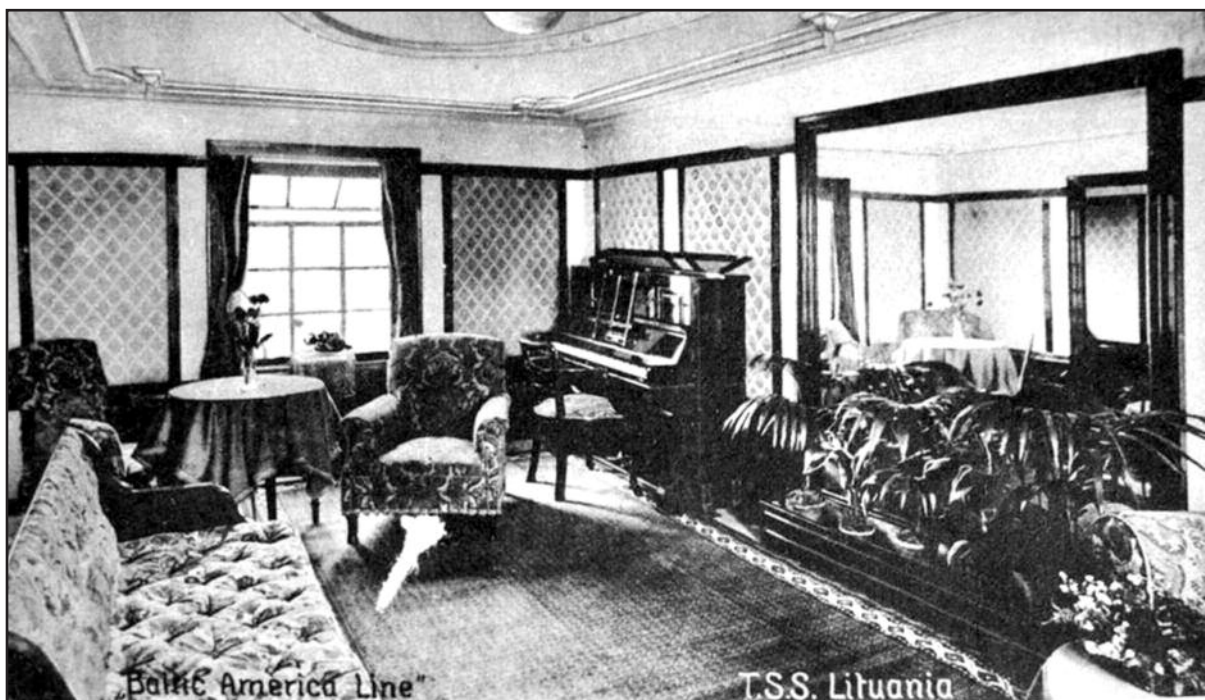
„Lietuvos piliečiais, išleistu Laikinosios Vyriausybės Žiniuose 2-3 Nr. 'Laikinu įstatymu apie Lietuvos pilietybę' laikomi: 1. Asmenys, kurių tėvai ir seneliai iš seno Lietuvoje gyveno ir kurie patys visumet Lietuvoje gyveno; 2. nurodytųjų pirmame punkte asmenų vaikai, kurie, kad ir negyveno visumet Lietuvoje, bet grįžo į ją gyventi; 3. asmenys, kurie iki 1914 metų ne mažiau, kaip dešimtį metų Lietuvoje gyveno ir turėjo: a) arba nuosava nekilnojamą turta, b) arba nuolatinį darbą. 4. Lietuvos piliečio vaikai; 5. Jo pati arba našlė, 6. Lietuvos netekėjusios pilietės vaikai, jei jie nepriimti svetimšalio jo vaikais ir svetimšaliai naujai priimti Lietuvos piliečiais. Pastebėjimas: Lietuvos piliečiais nelaikomi asmenys, kurie, kad ir turėjo nuolatinį darbą (& 1 p. 3 b), bet kurių darbas buvo vien tarnavimas Rusų Valstybei, t. y. rusų valdininkai. Smulkesnių žinių šiuo klausimu galima rasti Merkio knygoje 'Lietuvos istatymai'.”

Kaip Lietuvoje pirkti žemės

„Laisvai parduoti žemę Lietuvoje gali tik tie asmenys, kurie turi jos nedaugiau 70 dešimtnių. Turintieji daugiau gali parduoti 10% visos savo žemės, bet ne daugiau, kaip 100 dešimtnių. Artimoje ateityje turi išeiti žemės reformos įstatymas, kuriuo visi bežemiai galės įgyti žemės labai prielaimomis kainomis iš nusavinamų dvarų. Perkant žemę, pirkimo aktai turi būti padaryti pas notarą. Notarai yra kiekvienoje apskrityje. Žemės kainos nuolat svyruoja dėliai auksino kurso, bet visumet galima gauti dešimtinę geros žemės už 50 dolerių”.

Kareiviavimo priedermė Lietuvoje

„Grįžtantieji tėvynėn Lietuvos piliečiai turi stoti ka-

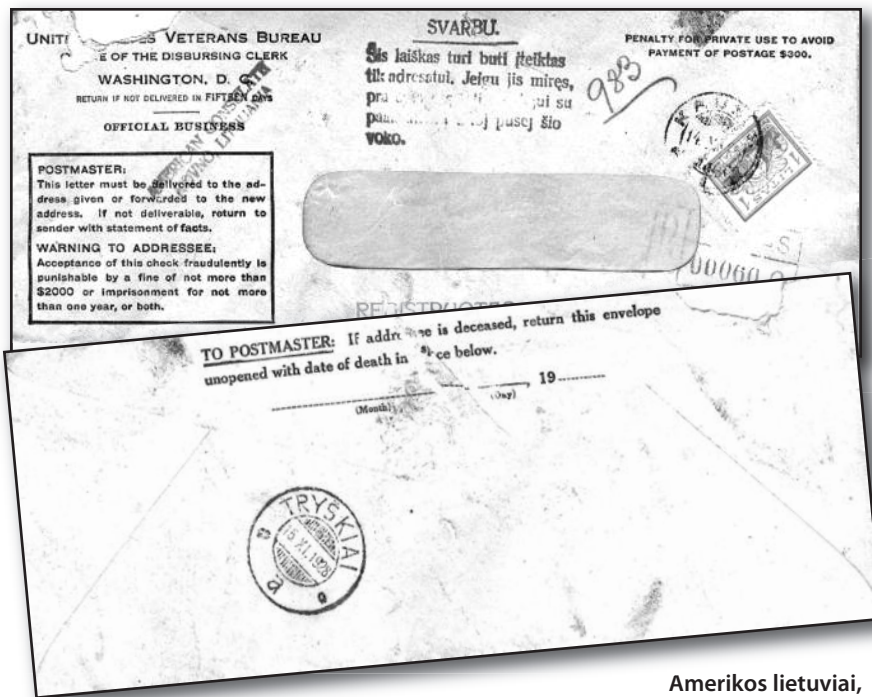

„S.S.Lituania“ kajutėje buvo galima pajusti net ir prabangą. 1920 m. reklaminis atvirukas.

riuomenėn atlikti kareiviavimo pareigas. Dabar imami tarnauti kariuomenėn gimusieji 1896, 1897, 1898, 1900, 1901 m. m. kaip naujokai arba kaip inteligentai, baigę ne mažiau, kaip 4 klases vidurinės mokyklos. Be to turi stoti kariuomenėn irgi karininkai (oficieriai) tarnavusieji įvairiose svetimose armijose, pavyzd., Rusijos, Amerikos ir tt. turintieji mažiau 45 metų amžiaus ir savo sveikata galintieji tarnauti kariuomenėje.

Nuo šaukimo kariuomenėn atlikti kareiviavimo pareigas paliuosuojami: a) Vienturčiai, tinkami darbui sūnūs, kurių tėvai turi virš 55 metų amžiaus arba dėl silpnos sveikatos netinka darbui, arba jei motina našlė ir jaunesnysis brolis neturi 16-kos metų. b) Vyriausiasai, tinkamas darbui brolis, esant broliams ir seserims našlaičiams, jei jaunesnysis brolis neturi 16 metų. c) Vienintelis, tinkamas darbui anūkas, senelių, neturinčių tinkamų darbui sūnų ar anūkų, kuriems būtų suėję 16 metų. d) Jeigu šeimyna susideda iš netinkamų darbui asmenų ir dviejų šaukiamų brolių – paliuosuojama jaunesnysis. e) Vidurinių mokyklų moksleiviai, kurie yra mokykloje, paliuosuojami ligi 24 metams sueinant. f) Mokytojų ir dvasinių seminarijų mokiniai, taip pat faktinai esantieji aukštesiosiose mokyklose studentai, paliuosuojami ligi 28 metams sueinant. g) Liaudies ir vidurinių mokyklų mokytojai, kurie mokytojavo nemažiau, kaip 6 mėnesius. i) Vienas iš brolių dvynių.

Pastabo: a) Posūniai laikomi tikrais sūnumis. b) Magometo tikybės šeimynose visi vieno tėvo vaikai laikomi tikrais sūnumis. c) Netekėjusių motinų sūnai turi lygias teises su kitais. d) Įšūnyti per atatinamas valdžios įstaigas, trims metams praslinkus ligi dienos Šaukimo kariuomenėn, laiko-

Amerikos lietuviai, tarnavę JAV kariuomenėje, gaudavo pensinės išmokas gyvendami Lietuvoje. Vokas, kuriame čekis siųstas iš Washingtono į Tryškius per JAV konsulatą Kaune, 1928 metais.

Nuotraukos ir dokumentai iš R. M. Lapo asmeninio archyvo

mi tikrais sūnumis. Tinkamais darbą dirbti šeimoje laikomi vyrai nuo 16 ligi 55 metų, išskiriant: a) visiškai netinkamus darbui dėl sužeidimo, ligos arba kitokių priežastčių; b) tarnaujancius kariuomenėje. Tarnybos laikas prie dabartinių politinių aplinkybių nenustatytas, bet šiamet yra paleisti iš kariuomenės kareiviai, kurie pratarnavo 2 ir daugiau metų. Turintieji mokslo 4 klases ir daugiau gali stoti karo mokyklon ir tapti karininkais (oficieriais). Visais reikalais dėliai atlikimo kareiviavimo pareigų reikalinga kreiptis į savo apskrities Viršininką, kurs yra pirmininku Naujokų Ėmimo Komisijos, o atsitikus neteisingam paėmimui ko nors kariuomenėn tosios komisijos, reikia skūstis Mobilizacijos Skyriaus Viršininkui Kaune (Gedimino gatvė 43 Nr.)”.

Ar verta grįžti Lietuvon

„1919 ir 1920 metais Lietuva dideliais vargais ir nesuskaitytomis aukomis apsigynė nuo Azijos barbarų – bolševikų, vokiečių, bermontininkų, o lenkus sulaikė tam tikroje linijoje. Išvairius priešus lieka nualintas ir ekonominiai sugriautas kraštas. Reikia griebtis visų priemonių, kad užgydžius karo padarytas žaidas. Reikia atstatyti sudeginti laike mūšių miesteliai, sodžiai ir vienkiemiai. Šiam darbui reikia žmonių ir kuo daugiausia pinigų. Amerikos lietuviai, kaip paprastai, ilgai teiravosi ir ruošėsi ir dabar da tebesiruošia važiuoti namo gelbėti savo tėvynę nuo karo nelaimių.

Nukelta į 13 psl.

WHITE STAR LINE IR WHITE STAR DOMINION LINE
Generalinė atstovybė visoje Lietuvoje
Lietuvos Garlaivių Akcinė Bendrovė
KAUNAS, Laisvės Alėja 15

Majestic talpumo 56000 tonų, Olympic—46540 tonų, Homeric—35000 tonų, Adriatic—25000 tonų, Baltic, Cedric, Arabic, Celtic, Megantic, Vedic, Canada ir t. t.

Tiesioginis susisiekimas su visais pasaulio kraštais.
Latvakortės parduodamos pačios linijos nustatytais kainomis.

Įvairiausi patarimai duodami dykai GENERALINĖJE ATSTOVYBĖJE taipogi ir skyrinose: Šiauliuose, Panevėžyje, Raseiniuose, Telšiuose, Kedainiuose, Marijampolėje, Kybartuose, Biržuose, Ukmergėje, Utenoje, Alytuje, Šveikšneje, Klaipėdoje, Joniškėje, Lazdijuose, Linkuvoje, Mažeikiuose, Rokiškyje, Tauragėje, Vilkaškiškyje, Šakiuose ir kit.

Keleiviams žydams kiekviename garlaivyje randasi košer-virtuvė.

1922 m. „White Star Line“ generalinės atstovybės Lietuvai skelbimas. Įdomu tai, kad žydų kilmės asmenims reklamoje taikoma „košer-virtuvė”.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentė aplankė Euromaidano dalyvį

Vilnius (Prezidentės spaudos tarnyba) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė aplankė Vilniuje gydoma sužeistą Euromaidano dalyvį.

Tai pirmasis Lietuvoje gydomas Ukrainos pilietis, nukentėjęs per įvykius Kijeve. Jo sužeidimai yra patys sunkiausi ir jam buvo reikalinga skubi medicininė pagalba.

„Lietuva gerai supranta Ukrainos žmonių demokratijos siekius ir yra pasirengusi padėti. Profesionalūs lietuvių medikai suteiks geriausią

medicininę pagalbą ir priežiūrą“, – sakė D. Grybauskaitė. Artimiausiomis

Roberto Dačkus nuotr.

dienomis į Lietuvą gydytis atvyks dar keli Ukrainos piliečiai.

V. Būdienė: Rusija nusitaikė į jaunus protus

Vilnius (ELTA) – Rusija siekdama kurti mokyklas Baltijos šalyse, taip pat rengdama įvairius populiarios muzikos koncertus siekia patraukti jaunus protus, teigė Prezidentės Dalios Grybauskaitės vyriausioji patarėja švietimo, mokslo, kultūros ir nevyriausybinė organizacijų klausimais Virginija Būdienė, pabrėždama būtinybę Lietuvoje labiau ugdyti atsparumą propagandai bei griežtinti įstatymus.

Šalies vadovės vyriausioji patarėja tokias priemones vadino „kelių pakopų šliaužiančia protų okupacija, kur taikomasi ne tik į Baltijos šalis, bet ir visą Europą“.

„Ant mūsų užmetama tarsi migla, paskui voratinklį, o dar vėliau ir vi-

sas tinklas, traukiantis mus atgal į sovietinę erdvę ir bandantis mus ten išlaikyti“, – aiškino V. Būdienė.

Jos įsitikinimu, mokyklose turėtų būti aktyviau ugdomas kritiškas požiūris, gebėjimas analizuoti ir atpažinti, kas yra propaganda. „Deja, yra aukštųjų mokyklų, kurios net išleidžia rusiškais pinigais finansuojamus vadinamuosius centrus – ne visiškai iki galo suvokdami to vaidmenį“, – pažymėjo patarėja.

„Šiais metais tam (propagandai – ELTA) skirtų pinigų penkis kartus padidėjo, 2008-2013 metų laikotarpiu tam Rusija skyrė 9,5 mlrd., tiek pat skirta vien šiems metams 'Rosstrudničestvo' programai“, – sakė V. Būdienė.

Panevėžyje – Lietuvos kultūros sostinės atidarymas

Panevėžys (Bernardinai.lt) – Šausio 31 dieną 6 val. vakaro nušvies Panevėžio miesto pagrindinė Laisvės aikštė – šviesos ir ugnies festivaliu oficialiai prasidės Lietuvos kultūros sostinės renginiai.

Keliolikos minučių mini spektaklis visiems susirinkusiesiems primins miesto istoriją – nuo pat jo įkūrimo 1503-iaisiais iki šių dienų, kelių modernėjimo link. Žiūrovai išvys Panevėžį garsinusias asmenybes, svarbiausius miesto simbolius, pasaulio šalių, pristatomų Kultūrinės sostinės metais, atributus.

Laisvės aikštę nušvies ir papuoš 15 meninių instaliacijų – nuo geometrinių

figūrų iki erdviųjų projekcijų. Žiūrovai pamatys futuristinius Panevėžio vaizdus, šviečiančius siūlų tiltus. Stiliuotą saulę, kuri simbolizuoja po ja esančių tautų ir kultūrų sąjungą. Šviesos kambarį-kubą, kuriame laimė slypi daiktuose. Gamtos ir pasaulio harmoniją simbolizuojančią origamio figūrą.

Pirmąsyk ne tik Panevėžyje, bet ir visoje Lietuvoje bus organizuojamas interaktyvus žaidimas – kiekvienas galės išbandyti save kaip dirigentą. Visa informacija apie 2014 m. Lietuvos kultūros sostinės renginius čia:

<http://www.kulturapanevezys.lt/>

Nustatė, kas apgadino K. Donelaičio paminklą

Vilnius (BNS) – Karaliaučiaus srityje, Gusevo mieste, stovintis paminklas poetui Kristijonui Donelaičiui nukentėjo ne nuo vandalų, o nuo šalčio ir drėgmės.

Tokią išvadą Lietuvos kultūros atašė Karaliaučiuje Romanas Senapėdis išgirdo apsilankęs Guseve ir susitikęs su vietos valdžios atstovais. „Nekokybiškos medžiagos ir galbūt staty-

bininkų prastas darbas lėmė, kad taip atsitiko. Apžiūrėjus postamentą, paminklas plyteles jaučiasi, jog ir kitos plytelės vos laikosi, todėl visas postamentas apvyniotas plastikiniu tinklu, kad jos nenukrįstų ir nesudužtų“, – sakė Lietuvos kultūros atašė Karaliaučiuje. Šis paminklas buvo pastatytas prieš 10 metų.

ES ir Rusija tarėsi dėl Ukrainos

Briuselis (ELTA) – Europos Sąjunga (ES) ir Rusija siekia suartėjimo konflikte dėl Rytų partnerystės su Ukraina. Dvišaliai ES ir Rusijos ekspertų grupei pavesta išanalizuoti siekiamos ES laisvosios prekybos sutarties su Ukraina „ekonominius padarinius“, po susitikimo su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu pareiškė Europos Vadovų Tarybos pirmininkas Herman van Rompuy. Tačiau abiejų šalių nuomonės dėl dabartinės krizės Ukrainoje ir toliau skiriasi.

„Mes atvirai kalbėjome apie savo nuomonių skirtumus dėl mūsų kaimynų“, – sakė H. van Rompuy bendroje

spaudos konferencijoje su V. Putinu ir Europos Komisijos vadovu Jose Manuel Barroso. Tarp ginčytinų temų esą yra ir planuojama ES sutartis su Ukraina. Tačiau ji nėra nukreipta prieš Rusiją ir ekonominius šalies interesus, pabrėžė H. van Rompuy.

Susitikime su V. Putinu pastarieji dramatiškai įvykiai išsamiai nebuvo aptarinėjami, sakė H. van Rompuy. Tačiau besitęsiantys skirtumai esą ir taip išryškėjo. „Jei ES aktyviai mėgina tarpininkauti tarp vyriausybės ir opozicijos Kijeve, Rusija tai kritikuoja kaip ES kišimąsi“, – pažymėjo ES pareigūnas.

Vitalijus Klyčko: tai tik „žingsnis į pergalę“

Kijevas (BNS) – Ukrainos Aukščiausioji Rada sausio 28 d. atšaukė drakonišką protestus varžantį įstatymą, sukėlusį opozicijos įtūžį, o šiuo žingsniu siekiama užbaigti jau du mėnesius besitęsiančią krizę.

Opozicijos deputatai pradėjo ploti po balsavimo, per kurį sprendimą atšaukti minėtą teisės aktą palaikė 361 įstatymų leidėjas, o du balsavo prieš.

Prieš tai, vos prieš porą valandų atsistatydino Ukrainos premjeras My-

kola Azarovas taip pat siekdamas padėti išspręsti jau du mėnesius trunkančią žmonių gyvybių pareikalavusią krizę, įstatymų leidėjams pradėjus debatus dėl svarbių reformų.

Pasaulio bokso čempionas ir Opozicinės partijos UDAR vadovas Vitalijus Klyčko iškart po to pareiškė, kad Ukrainos premjero Mykolos Azarovo atsistatydinimas yra tik „žingsnis į pergalę“.

R. Wallenberg giminės parašė laišką V. Putinui

Stokholmas (ELTA) – Švedijos diplomato Raoul Gustav Wallenberg, kuris, kaip spėjama, mirė Maskvoje 1947 metais, giminės parašė laišką Rusijos prezidentui Vladimirui Putinui.

Laiše jie prašo V. Putiną atverti archyvus, kuriuose gali būti žinių apie diplomato likimą. Kreipdamiesi į Rusijos Prezidentą, laiško autoriai pažymėjo, jog jis gali „padaryti galą tam ilgai trunkančiam išmėginimui“, kuri buvo lemta patirti šeimai.

R. Wallenberg giminaitė Luise von Dardel vasario 3 d. specialiai atvyks į Maskvą, kad pristatytų laišką.

Antrojo pasaulinio karo metais R. Wallenberg dirbo Švedijos ambasadoje nacistų okupuotame Budapešte. Išduodamas savo valstybės pasus, jis padėjo dešimtims tūkstančių žydų išsigelbėti nuo neabejotinos pražūties. Kai 1945 metais Vengrijos sostinę užėmė sovietai, R. Wallenberg buvo sumintas ir išvežtas į Maskvą. Oficialiais duomenimis, jis mirė kalėjime nuo

širdies priepuolio, bet daugelis istorikų mano, kad iš tikrųjų jis buvo sušaudytas. 2000 metų gruodį Rusijos Generalinė prokuratūra priėmė sprendimą reabilituoti švedų diplomata.

Pavogta ampulė su velionio popiežiaus Jono Pauliaus II krauju

Roma (ELTA) – Iš vienos senovinės bažnytelės Italijoje pavogta ampulė su velionio popiežiaus Jono Pauliaus II krauju.

Po vagystės pradėta didžiulė paieškos operacija, kurioje dalyvauja 50 policijos pareigūnų su dresuotais šunimis.

Ampulė buvo pavogta šeštadienį iš San Pjetro dela Jenkos kaimelio Šv. Petro Jenkaus bažnyčios, kuri nuo 2011 metų vadinama vyskupijos palaimintojo Jono Pauliaus II šventove.

Šis kaimelis yra kalnuotoje Abrucų srityje Italijos centrinėje dalyje, kur 2005-aisiais miręs pontifikas mėgo per atostogas slidinėti.

Policininkai su dresuotais šunimis naršo vietovę, kurią išgarsino namai, surešti iš vėjo bei lietaus nugludintų akmenų, ir maža bažnytelė, kur, kaip teigiama, vieną kartą per audrą prieglobstį rado buvęs Katalikų Bažnyčios vadovas.

Pasquale Corriere, vadovaujantis San Pjetro dela Jenkos asociacijai, sakė, kad pasaulyje yra tik trys ampulės su buvusio pontifiko krauju.

Velioniai popiežiai Jonas Paulius II ir Jonas XXIII bus paskelbti šventaisiais per precedento neturinčią bendrą ceremoniją balandžio 27 dieną Vatikane, kurioje laukiama šimtų tūkstančių piligrimų.

VERSLO NAUJIENOS

Premjeras: jeigu kiaulienai užsivers sienos, bus prašoma ES paramos

Lietuvoje dviem šernams patvirtinus afrikinį kiaulių marą, premjeras Algirdas Butkevičius prognozuoja, jog šalies kiaulių augintojų nuostolius lems tai, kiek šalių jų produkcijai užsivers sienas.

Interviu LRT radijui A. Butkevičius sakė, kad Europos Sąjungos (ES) bus prašoma padengti nuostolius, jei Sąjungos šalis nutars neišleisti kiaulienos iš Lietuvos.

„Jeigu bus galima eksportuoti į Europos Sąjungą, kitas šalis tada, aš manau, didelių nuostolių neturėtų būti. Tačiau jeigu bus uždraustas eksportas į ES šalis, savaime suprantama, stengsimės iš ES biudžeto gauti papildomą finansavimą dėl tam tikrų nuostolių padengimo tiems, kas augina kiaules, užsiima tuo verslu“, – teigė premjeras.

Jo teigimu, išmokų gali tikėtis ir gyventojai, kurie dėl sugriežtintų saugumo priemonių privalės paskersti laikomas kiaules.

„Įpareigosime, aišku, pirmiausiai gyventojus, kurie gyvena tose zonoje, iš kur bus negalima išvežti kiaulienos, ir jiems bus numatytos finansinės kompensacijos už tai, kad jie paskers savo kiaules. Manau, kad trečią dieną Vyriausybės posėdžio metu Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos vadovas Jonas Milius informuos ir apie išmokamas sumas“, – teigė ministras pirmininkas.

Sugriežtintos saugumo priemonės taikomos Varėnos, Lazdijų, Trakų, Alytaus, Druskininkų ir Šalčininkų rajonuose.

Pasak A. Butkevičiaus, paskutinis didžiausias afrikinio kiaulių maro židyns buvo nustatytas Baltarusijoje, o šernai migruoja dideliais atstumais – jie gali per parą nueiti 50 kilometrų.

„Buvo dar vienas keliamas klausimas – atsitverti nuo Baltarusijos pusės tam tikra spygliuota tvora, bet šitam reikalavimui, pageidavimui Lietuva negavo iš ES biudžeto pinigų, dėl to, kad buvo pasakyta, kad Baltarusija turi sienas ir su kitomis šalimis – taip pat gali per kitas šalis ta liga atkelti ir tai neišspręstą problemą“, – sakė A. Butkevičius.

Lietuvos nacionalinė laboratorija sausio 24 dieną nustatė, kad dviem Šalčininkų ir Alytaus-Varėnos rajonų riboje sumedžiotiems šernams nustatytas afrikinis kiaulių maras. Galima priežastis – užsikrėtusių šernų judėjimas iš Baltarusijos.

BNS

Apklausa rodo: didžiausia grėsmė verslui – įstatymų nepastovumas

Didžiausią grėsmę verslui Baltijos šalyse kelia nepalankios ar besikeičiančios ekonominės sąlygos, rodo Lenkijos kapitalo ne gyvybės draudimo bendrovės „PZU Lietuva“ užsakymu atliktas tyrimas. Tyrimas parodė, kad Lietuvoje šią problemą pabrėžė 16 proc. apklaustų verslininkų, Latvijoje – 21 proc., o Estijoje – 37 procentai.

Įstatymų pokyčius kaip didžiausią grėsmę įvardijo 11 proc. Lietuvos, 14 proc. Latvijos ir 3 proc. Estijos verslininkų. „PZU Lietuvos“ generalinis direktorius Marius Jundulas teigė, kad estai mažiausiai bijo įstatymų pokyčių greičiausiai dėl to, kad ten yra stabilesnė politinė padėtis.

„Pirmiausia matyti, kad, kaip natūralu, visose šalyse ekonominės sąlygos yra panašiai vertinamos, kaip pati didžiausia grėsmė. Bet atsiranda tokių įdomesnių skirtumų, kad įstatymų pakeitimai, ar trečiųjų šalių partnerių veiksmams Estijoje vertinami kaip ženkliai mažesnė rizika ir mes tai siejame su bendra politine situacija ir žiūri daug ramiau“, – antradienį spaudos konferencijoje sakė M. Jundulas.

Vertinant verslo požiūrį į grėsmes pagal įmonių dydį, mažos ir vidutinės bendrovės ekonominės sąlygas vertina kaip didžiausią grėsmę (atitinkamai 16 proc. ir 15 proc.), tuo tarpu didžiosiose įmonėse ekonominės sąlygos ir politinis nestabilumas dalijasi pirma-antra vietomis – po 16,1 procento.

Anot M. Jundulo, nors verslui didžiausią grėsmę iš tikro galėtų sukelti stichinės nelaimės, gaisrai, tačiau verslas visose šalyse daugiausiai dėmesio skiria automobilių Kasko draudimui.

Lietuvoje Kasko draudimu naudojasi 64 proc., Latvijoje – 65 proc., o Estijoje – 69 proc. apklaustųjų verslininkų. Tuo tarpu bendrosios civilinės atsakomybės draudimu rūpinasi atitinkamai 58 proc., 44 proc. ir 18 proc. verslininkų.

Nekilnojamojo turto draudimu naudojasi 50 proc. Lietuvos, 43 proc. – Latvijos ir 34 proc. Estijos verslininkų, o visai nesinaudoja draudimo paslaugomis atitinkamai 8 proc., 18 proc. ir 21 proc. verslininkų.

„Aš esu įsitikinęs, kad truputį prasilenkia didžiausios grėsmės ir verslininkų naudojamas draudimas. Reikia įvertinti savo verslo esmę, jeigu jame yra gamyba ir pastatai, tuomet reikia žiūrėti į gamybą, verslo nutūkumą, civilinę atsakomybę, jeigu paslaugos – galima galvoti, kad nėra didelio savo turto, bet žala trečiosioms šalims yra ypatingai svarbi. Nepaisant to, kad man dar taip nėra buvę, nereiškia, kad taip neatsitiks, ir vienas įvykis nesužlugdys verslo“, – teigė M. Jundulas.

Stichinių nelaimių verslininkai labiausiai bijo Estijoje ir Lietuvoje – atitinkamai 15 proc. ir 10 proc., o Latvijoje – 3 procentai.

BNS

Paskelbti 2013 m. sėkmingiausiai dirbę tradiciniai amatininkai

Žemės ūkio ministro įsakymu VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra skelbia sėkmingiausiai dirbančius tradicinius amatininkus ir juos apdovanojo premijomis.

Gauta 18 paraiškų dėl sėkmingiausiai dirbančių tradicinių amatininkų premijavimo. Premijuoti pasiūlyti kandidatai: Marytė Liugienė, Albinas Kisielis, Odėta Tumėnaitė-Bražėnienė, Rūta Sakalienė, Rūta Indrašiūtė, Marijona Lukasevičienė, Mečislovas Ežerskis, Valdas Bandza, Virgilijus Šlipaitis, Inga Samoškienė, Vygantas Jazerskis, Lida Puzyriova, Olga Vilkelienė, Jadvyga Balvočiūtė, Janina Čekelienė, Rimantas Zinkevičius, Vaidotas Bliūdžius, Aušra Petrauskienė, Aliozas Pocius, Viktoras Raibužis, Vaiva Jundulaitė-Kosienė.

Tautinio paveldo produktų, tradicinių mugių, tradicinių amatų mokymo programų, tradicinių amatų meistrų sertifikavimo ir atestavimo ekspertų komisija vieningai nutarė 2013 m. sėkmingiausiai dirbusiais tradiciniais amatininkais pripažinti Vaidotą Bliūdžių (Klaipėdos r.) ir Jadvygą Balvočiūtę (Mažeikių r.).

Vaidotas Bliūdžius – sertifikuotų tautinio paveldo produktų tradicinių amatų meistras, senųjų stalstės ir stogdengstės amatų puoselėtojas, gaminantis laivus, vėtrunges, malksninius stogus. Jo pagamintą vėtrungę audienijos metu popiežiui Jonui Pauliui padovanojo prezidentė D. Grybauskaitė.

Jadvyga Balvočiūtė ruošia ekologiškas žolelių ir daugiau nei 120 augalų rūšių. Visos žolelės yra ekologiškos: išaugintos šiame ūkyje arba surinktos iš sertifikuotų ekologiškų natūralių plotų. Visas paruošimas nuo džiovavimo iki pakavimo vyksta jos ūkyje.

Tautinio paveldo ir mokymo skyriaus info

Pristatytas pirmasis lietuviškų el. parduotuvių gidas

Pristatyta pirmoji lietuviškų el. parduotuvių apžvalga, kurioje surinkta informacija apie daugiau nei 150 Lietuvoje veikiančių el. parduotuvių, siūlančių įvairaus pobūdžio prekes. Šis elektroninis gidas padės perkantiems internetu lengviau rasti patikimas virtualias prekybos vietas, palyginti jų asortimentą ir kainas. Gidą parengė mokėjimo internetu būdas „Sving“.

„Viena iš kliūčių spartesnei el. prekybos plėtrai Lietuvoje – pasitikėjimo trūkumas, baimė dėl galimų apgavysčių ar nekokybiškų prekių. Šis gidas bus naudingas ne tik tuo, kad padės rasti dominančią el. parduotuvę, bet ir leis įsitikinti jos patikimumu“, – mano el. parduotuvės IMK.lt vadovas Jurgis Gylys.

„Svarbu, kad šiame kataloge bus talpinamos tik patikimos elektroninės parduotuvės, atitinkančios tam tikrus reikalavimus, todėl pirkėjai galės jaustis dar saugiau“, – teigia UAB „Pigu“ generalinis direktorius Dainius Liulys.

Gidą galite rasti adresu sving.com/e-gidas.

Bernardinai.lt
Parengė V. Z.

Valiutų santykis (2014 m. susio 28 d.)

1 USD (JAV doleris) – 1, 2,5214
1 EUR (euras) – 1, 3,4528
1 AUD (Australijos doleris) – 1, 2,2014
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1, 4,1662
1 CAD (Kanados doleris) – 1, 2,2779
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,0851

Kartu su kitais imigrantais lietuviai taip pat plėtė savo akiratį. Nors minimos nedidelės kalnakasių kolonijos šiuose plotuose, tačiau neabejokime – pavieniai drausoliai ir avantiūristai lietuviai maišėsi nutrūktgalvių aukso ieškotojų internacionale. Tik kartkartėmis istorinei atminčiai būdavo paliekama kokia nors užuomina, kad štai XIX a. pabaigoje Kolorado valstijos Kamejo miestelėn užklydo 12 lietuvių; jie dirba prie tunelio kasimo. Šiaip nieko nežinia nei apie jų gyvenimo nei darbo sąlygas...

Pirmas rimčiau susirūpino Amerikos lietuvių geografija ir statistika Karolis Račkauskas. 1915 m. jo asmeniškai (arba padedant *Susivienijimo lietuvių Amerikoje*) surinkta medžiaga leidžia nuspalvinti lietuvių diasporos žemėlapi. K. Račkausko alfabetine tvarka suregistruotos lietuvių susitelkimo vietos, kurias jis vadina kolonijomis, yra išsibarsčiusios labai plačiai, nors turi ir akivaizdžiai dominuojančius centrus. Amerikos lietuvių diasporos geografija didžiausio masinės imigracijos pakilimo metu – prieš I pasaulinį karą – rodo buvus 166 kolonijas, kurios tiek jų statistiką rinkusių autorių, tiek pačių lietuvių akimis sudarė tam tikras susivokiančias lokales bendruomenes. Tai buvo laikas, kai kolonijos augo visų pirma naujų Lietuvos išeivių sąskaita, tačiau jau tuo metu didėjo dalis Amerikos piliečių – ten gimusių ir suvokusių tėvų ir protėvių imigracijos šalį, kaip savo tėvynę. Po 1914 m. naujų imigrantų srautas ilgam nutrūko, o kai po trijų dešimtmečių vėl plūstelėjo naujų politinių pabėgėlių iš Lietuvos banga, vietinė diaspora jau buvo stipriai pasikeitusi, integruota, išsiskilusi, sukūrusi savitą lietuvių pasaulio kultūrą.

Kolonija – tai ne kokia nors formali kategorija, bet neformalus mažesnis ar didesnis imigrantų spiečius, kuris turi savo organizacinį tinklą, palaiko ryšius su kitomis kolonijomis, jaučiasi bendros diasporinės tautos dalimi, išsaugo tėvynės prisiminimus ir sentimentus. Neformalus kolonijos pavidas Amerikos demokratijos sąlygomis buvo pakankamas vystyti ir palaikyti diasporinės lietuvių gyvastį, ugdyti kultūrinės jos formas, susivokti savo amerikietišrame kitoniškume: jie buvo kitokie amerikiečiai, nei jankiai, bet buvo ir kitokie lietuviai, nei tie, kurie augo senojoje tėvynėje.

Kolonija, taip kaip ją suvokė ano meto lietuviai, buvo charakterizuojama jos narių skaičiaus, sukaupto turto ir nuosavybės lygio, bet svarbiausia – laisvanoriškų asociacijų ir draugijų veiklos. Kolonijos pajėgumas ir socialinio kapitalo dydis, kuris buvo stebimas ir respektuojamas, priklausė nuo to, kokie turtingi vietinių lietuvių verslai, kaip gražiai jie gyvena, kiek išsilavinusios inteligentijos turi, kaip aktyviai veikia draugijos, parapijos. Ne mažai reikšmės turėjo ir tai, kokiomis formomis ir kaip giliai vienos ar kitos kolonijos aktyvistai buvo integruoti į

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

59

Šv. Antano iš Paduvos draugijos nariai Cicero, IL. XX a. 7 deš.

amerikiečių politinį gyvenimą. Šią reikalo pusę iliustravo lietuviški respublikonų ar demokratų klubai, vertę vietinės valdžios renkamus atstovus atkreipti dėmesį ir į lietuvių reikalus.

Piešiant lietuviškų kolonijų žemėlapi galime pastebėti, kad kartais jos buvo atokios ir atskiros. Kartais jos būdavo visiškai mažos, o neretai sudarydavo ištisą kolonijų kompleksą – Pensilvanijos *mainerių* miesteliai, nutolstantys vienas nuo kito per keliolika ar keliasdešimt mylių, kūrė sąlygas formuoti tokiam kompleksui. Atstumai ir kasdieniai ryšiai leisdavo greitai susižinoti, susisiekti, rengti bendrus renginius, gyventi bendromis nuotakomis ir kartu spręsti problemas.

Įdomu ir tai, kad K. Račkausko aprašomų Šiaurės Amerikos lietuvių kolonijų akiratyje atsiranda ir kai kurios

Kanados vietovės, kur apsigyveno lietuviai, susispietę į savo organizaciją ir bematant pranešė kitiems tautiečiams apie savo egzistenciją. Charakteringas Belvu miestelio Kanadoje aprašymas: šioje kolonijoje buvo tik 14 lietuvių (3 šeimos, 4 pavieniai vyrai ir 4 kūdikiai). Viso šito mažumynų mažumyno apibūdinimas tilpo keliuose trumpuose sakiniuose. Apie ką tie sakiniai?

3 lietuvių turi nejudinamąją nuosavybę vertės \$1500. Vidutiniškai imant, uždirbama nuo \$3.00 iki \$5.00 į dieną. Darbai – angliakasyklose. Yra darbininkų organizacija „United Minne Workers of America“, prie kurios priklauso visi lietuviai...¹⁹⁶

Panašiai išnyra kita maža, bet lietuvių diasporos sąmonei vis vien svarbi kolonija. Tai Bjutas, Montanos valstijoje. Jai aprašyti autorius vėl atrenka bendram dėmesiui vertus broūzus:

Lietuvių čia prirokuojama apie 35 (4 šeimynos, 20 pavienių vyrų ir 7 kūdikiai). Iš draugijų yra tik SLA (*Susivienijimo lietuvių Amerikoje*) kuopa. Visi lietuviai, išskyrus du (barzdaskutį ir bartenderį) dirba angliakasyklose. Uždirba, vidutiniškai, iki \$3,50 į dieną. Kaip praneša p. V. Čiapas, visi to miestelio lietuviai moka skaityti ir rašyti, ir kas svarbiausia, leidžia savo vaikus į mokslo...¹⁹⁷

Lietuvių diasporos mikrokosmosas turi tik tas dėmesio vertas savybes, kurios siejasi su: 1) bendru skaičiumi, 2) pragyvenimo lygiu, 3) susiorganizavimo gebėjimais ir 4) kultūrinio-intelektinio pajėgumo ženklais bei perspektyvomis. Tokią schemą naudojo K. Račkauskas rinkdamas statistikos duomenis. 35 lietuviai – viena draugija, visi raštingi arba mokosi. O štai Sidar Pointe, Iliojaus valstijoje, yra 135 lie-

tuviai ir pajėgia susiburti į 4 draugijas. Be to, dauguma *mainerių* priklauso Amerikos kalnakasių profesinei sąjungai. Šalia uždarbčio kartais atsiranda ir nuoroda į daugiau mažiau padoraus pragyvenimo kaštus. Sidar Pointe uždirbama iki \$45 per dvi savaites, o pragyvenimas vidutiniškai kainuoja \$20 per mėnesį¹⁹⁸. Palyginimui galima priminti, kad XX a. pradžioje JAV vidutinės metinės šeimos pajamos augo nuo maždaug 500 iki 700 dolerių. Taip ir girdisi užuomina, kad sąžiningai dirbantis ir kukliai gyvenantis lietuvis imigrantas gali susitaupyti iki trijų ketvirčių atlyginimo. Paprasta aritmetika.

Galima daryti prielaidą, kad kuo toliau į Vakarų, kuo giliau į kontinentą, tuo mažesniais būreliais barstėsi lietuviai imigrantai. Tačiau, kai kurios atokios kolonijos pajėgdavo pranokti minimalius standartus, gyvavo ilgesnį laiką, rodė tvarumo ir tautinio sąmoningumo pastangas. Di Moinas, Ajovos valstijoje, susispietė virš 700 lietuvių. 110 šeimų, 250 viengungių vyrų ir 13 merginų. Iš viso buvo 240 vaikų (123 berniukai, 117 mergaitės).

Lietuviai daugiausia dirba anglies kasyklose; darbo diena – 8 valandos. Angliakasiai uždirba nuo \$25 iki \$75 5 dvi savaiti. Dirbantiems nuo dienos mokama nuo \$2.61 iki 2.84 už 8 val. Viršutiniuose darbuose dirba po 9 val., mokėtis – \$2 ir daugiau. Yra kelios plytų dirbtuvės, kelios liejyklos, geležinių tiltų dirbtuvė ir ke-

tas šiaip mažų dirbtuvėlių. Lietuviai dirba taip pat hoteliuose, kaip kepėjai ir virėjai, kur gauna nuo \$50 iki \$100 mėnesyje ir pragyvenimą. Iš darbininkų organizacijų yra „U.M.W. of A.“, prie kurios priklauso visi lietuviai – angliakasiai.

V. K. Račkauską kartais pasiekdavo ir specifinė informacija apie atokią koloniją. Nutikdavo kažkas, kas vieną panašiai pilką lietuviško pasaulio pedą skirdavo nuo kitos. Štai 1892 metais Des Moines kasyklose vyko didelis streikas:

...Tais metais atgabenta lietuvių kaipo streiklaužių. Jų buvo 5 vyrai. Pamatę, kad čia yra streikas ir nenorėdami streiklaužiauti, išsisklaidė po miestą. Kada gi streikas užsibaigė, jie parsikvietė daugiau savo viengenčių. Kas metai lietuvių skaičius dauginosi. Šiaip lietuviai gyvena sutikime ir meilėje. Didesnė pusė – tai ateiviai iš Kauno gubernijos; iš Vilniaus ir Suvalkų – mažiau...¹⁹⁹

1915 metais iš jų tik 50 turėjo nekilnojamojo turto, buvo viena lietuviška krautuvė, saliuonas, biliardas, restoranas ir dar viena siuivykla. Tačiau ir šioje atokioje kolonijoje nuo 1908 metų jau buvo parapija, nors dar ilgai užtruko bažnyčios statyba, o lietuvis kunigas turėjo juos lankyti iš kitos parapijos. Lietuviai buvo sukūrę keturias aktyviai veikusias draugijas ir didžiavosi, kad turi vieną gydytoją tautietį – daktarą Joną Tankūną.

196. Račkauskas-Vairas, Karolis. *Amerika*, p. 220–221.

197. Ten pat, p. 225.

198. Ten pat, p. 225.

199. Ten pat, p. 234.

SVEIKATA

Nugalėk nugaros skausmą: 7 profilaktiniai pratimai

Pasyvus gyvenimo būdas, sėdimas darbas – dažna nugaros, kaklo skausmų priežastis. Jei diena iš dienos darbe sėdite, o darbo dienos trukmė viršija 8 valandas, tai greičiausiai Jums jau teko susidurti su nugaros skausmais nuo kurių neapsaugo net patogi kėdė. Radikalių priemonių prieš nugaros skausmą ragina imtis „Lieknojimo akademijos“ inicijuoto projekto „Sveikatingumo savaitgaliai“ trenerė – kineziterapeutė Rasa Vegytė ir pristato profilaktinių pratimų seriją, kurie padės išvengti nugaros skausmų.

„Mažėjantis kasdienis žmogaus mobilumas slopina judamojo aparato elementus: raumenis, sausgysles, raiščius, kaulus, sąnarius, kraujotakos bei kvėpavimo sistemas. Vystosi raumenų jėgos bei ištvėrmės disbalansas, raumenys bei sausgyslės sutrumpėja, sąnariai sustingsta, atsiranda nugaros, kaklo skausmai“, – kalba „Sveikatingumo savaitgaliai“ trenerė R. Vegytė.

XXI amžiuje senatvinės raumenų, kaulų bei sąnarių ligos, dėl pasyvios gyvenimo sąlygos ir darbo ypatumų pasireiškia vis anksčiau.

R. Vegytės teigimu norint išvengti nugaros skausmų reiktų kiekvieną dieną skirti bent 20 min. profilaktiniams pratimams.

„Jei darbo valandas praleidžiamos sėdint, o kelionei į darbą, namus, parduotuvę ar kitur pasitelkiamas automobilis. Jei laisvalaikyje nėra laiko sportui, tai bėgant metams tikimybė atsirasti nugaros ir kaklo skausmams yra žymiai didesnė nei fiziškai aktyvių žmonių“, – sako trenerė R. Vegytė.

Specialiai dirbantiems sėdimą darbą buvo sukurtas projektas „Sveikatingumo savaitgaliai“, kurio mankštomis siekiama sumažinti ar bent pristabdyti šiuos pokyčius bei simptomus, lavinti tokias žmogaus fizines ypatybes kaip pusiausvyra, koordinacija, jėga, ištvėrmė, didinti susikaupimą, koncentraciją, darbingumą bei gerinti emocinę savijautą.

1. Gulint ant nugaros, kojos iškeltos stačiu kampu per klubo ir kelio sąnarius. Įkvėpti, su iškvėpimu stiebtis rankomis link lubų. Įkvėpiant grįžti į pradinę padėtį. Kartoti 15–20 kartų.

5. Gulint ant pilvo, dilbiai remiasi į grindis. Pakeliam kūną nuo grindų taip, kad kojos, liemuo, dubuo ir galva būtų vienoje linijoje. Svarbu: neišrišti nugaros juosmeninėje dalyje, o atsipalaiduojant pirma nuleisti kelius, tada liemenį. Kvėpuoti ramiai ir ritmiškai. Padėtį išlaikyti 30–60 sekundžių.

2. Gulint ant nugaros, kojos sulenktos per kelius, pėdos tvirtai remiasi į grindis, rankos prieš šonus. Įkvėpti, su iškvėpimu kelti dubenį aukščiau. Įkvėpiant grįžti į pradinę padėtį. Kartoti 10–15 kartų.

6. Gulint ant pilvo, dilbiai remiasi į grindis, krūtinė pakelta iki skausmo. Padėtį išlaikyti nuo kelių sekundžių iki kelių minučių. (čia esant didesniam skausmui)

3. Gulint ant nugaros. Pritraukti kelius prie krūtinės. Kvėpuoti lėtai ir ritmiškai. Tempimą išlaikyti 10–30 sekundžių.

7. Sėdint viena koja sulenкта. Lenktis prie tiesiosios kojos kol pajuntamas tempimas nugarinėje šlaunies dalyje. Kvėpuoti ramiai ir ritmiškai. Padėtį išlaikyti 30–60 sekundžių. Pakartoti kita koja.

4. Gulint ant šono, dilbis atremtas į grindis, laisvoji ranka uždėta ant priešingo peties, viršutinės kojos kulnas remiasi į apatinės kojos pirštus. Iškelti dubenį taip, kad susidarytų tiesi linija tarp liemens, dubens ir kojų. Kvėpuoti ramiai ir ritmiškai. Padėtį išlaikyti 30–60 sekundžių. Pakartoti kitam šonui.

SAUJA PATARIMŲ

21 protingas būdas panaudoti druską

Druska tinka ne tik maistui, ji gali praversti pačiais netikėčiausiais atvejais, kurie gali kilti namuose

1. Druska padės patikrinti kiaušinių šviežumą. Įdėkite du arbatinius šaukštėlius druskos į puodelį vandens ir išmaišykite, kad druska ištirptų. Švieži kiaušiniai tirpale nuskęs, o sugedę – iškilis.

2. Druska išlaiko vaisių šviežumą. Jei nenorite, kad prapjauti vaisiai paruduotų ir pradėtų gesti, šiek tiek pabarstykite jų paviršius druska. Jei bijote sūrumo, prieš valgydami druską nuplaukite.

3. Druska padeda išvengti nemalonaus rankų kvapo. Jei pjaustėte svogūnus ar česnaką ir norite atsikratyti nemalonaus kvapo nuo rankų, patrinkite delnus druska ir nuplaukite vandeniu.

4. Druska išlaiko sūrį ilgiau šviežią. Šiek tiek sudrėkintą maisto vyniojimo popierių patrinkite druska ir įvyniokite sūrį.

5. Druska padeda atsikratyti skruzdžių. Skruzdžių kelius apibarstykite druska ir ji atbaidys nepageidaujamus šibrovėlius.

6. Druska padeda sustabdyti gaisrą virtuvėje. Jei užsidegę riebalai, indelis druskos sėkmingai užgesins nedidelę liepsną.

7. Druska padeda užlyginti skylės sienose. Sumaišykite lygiomis dalimis druską, bulvių krakmolą, šiek tiek vandens. Užtepkite skylę ir leiskite išdžiūti. Jei reikia, pakartokite. Tada paslėpkite viską po dažų sluoksniu.

8. Druska padės nepaslusti ant ledo. Apibarstykite apledėjusius laiptus ir takelius druska.

9. Druska padės išvalyti įsisenėjusias kavos ir arbatos dėmes puodeleliuose. Tiesiog įberkite šiek tiek druskos ir patrinkite kempine. Švariai nuplaukite vandeniu.

10. Druska padeda išlaikyti drabu-

žių spalvas skalbiant. Įdėkite valgomoji šaukštą druskos tiesiai į skalbimo mašinos būgną (tik nebandykite juodiems drabužiams).

11. Druska padeda pašalinti kraujo dėmes. Sušlapinkite ir patrinkite druska kraujo dėmę, palaikykite ir švarai nuplaukite.

12. Druska padeda nuvalyti rudis. Sumaišykite lygiomis dalimis vandenį, druską ir citrinų sultis.

13. Druska padės atsikratyti nemalonių kvapų. Į atvirą didelį indą priberkite druskos ir išlaikykite eterinių aliejų ar citrinos sulčių.

14. Druska padeda sušvelninti raumenų skausmą ar kojų tinimą. Į vėsią vandens vonelę įberkite saują druskos ir palaikykite kojas apie 10 minučių.

15. Druska padeda peršalus. Paskalaukite gerklę druskos tirpalu tris kartus per dieną.

16. Druska padeda sutinus dantoms ar suskaudus dantims. Skalaukite druskos tirpalu tris kartus per dieną.

17. Druska padeda nuvalyti geležį. Tiesiog švelniai patrinkite šiek tiek sudrėkinta druska.

18. Druska padeda pašalinti riebalus nuo paviršių, tad padės šveičiant viryklę ar keptuvę.

19. Druska padeda nuvalyti žalvarį. Sumaišykite lygiomis dalimis druską, miltus ir actą. Gauta pasta ištepkite žalvario dirbinį, palaikykite ir nuvalykite švelnia šluoste.

20. Druska apsaugos langus nuo užledėjimo, jei nuvalysite juos vandens ir druskos tirpalu.

21. Druska padeda išvalyti vamzdžius. Druską užpilkite karštu vandeniu ir susidarys tirpalas pravalys susikaupusius riebalus.

Alfa

Liaudiški patarimai, kaip nuvalyti druską nuo batų

Ne paslaptis – kad ir kokias apsaugos ir impregnavimo priemones avalynei naudosi, šaltuoju metų laiku gatvėse barstoma druska už jas galingsnė!

Tad gręžiamės į tėvelius bei senelius ir klausome, kaip druskos dėmes valydavo jie.

1. Parėję iš lauko nuvalykite batus šiltu vandeniu suvilgytu skudurėliu. Paskui apsukite drėgnus batus servetėlėmis ar tualetiniu popieriumi ir palikite džiūti.

Kai tik batai pradės džiūti, paviršium ims liūti druska, kurią sugers popierius. Kai batai išdžiūsi, ištepkite juos batams skirtu kremu (anuomet net tepdavo vaikišku kremu ir, sako, nesigailėdavo).

2. Paruoškite stiprų acto tirpalą (3 acto dalys + viena dalis vandens) ir gautu tirpalu patrinkite nuo druskos susidariusias baltas dėmes ant batų. Jos išnyks.

3. Dar viena liaudiška priemonė kovojant su baltomis druskos dėmėmis – ricinos aliejus. Grįžę namo kruopščiai šiltu vandeniu suvilgyta šluoste kruopščiai nuvalykite batus. Išdžiūvusius ištepkite ricina. Jei baltos dėmės nepranyks, procedūrą pakartokite dar kelis kartus.

4. Išnaikinti druskos dėmes nuo zomšinių batų kur kas sudėtingiau nei nuo odinių. Pastatykite puodą su vandeniu ant ugnies ir užvirus vandeniu palaikykite batus virš garų. Po to batus patrinkite sausu šepetėliu.

5. Zomšiniams batams padės ir amoniako spiritinis tirpalas. Patrinkite juo suteptas vietas, paskui ten užberkite manų kruopų. Kruopos sutrauks į save druską, ir jūsų avalynė vėl taps švari.

Remiantis

internetine žiniasklaida

LF steigiamas naujas stipendijų fondas „Lietuvių Fondo stipendijų fondas“:
AČIŲ aukotojams: Andorfa Dolce Matera Foundation, FL.

Papildyti Lietuvių Fondo administruojami fondai:
„Vytauto ir Danutės Anonių stipendijų fondas“ (aukojo: Vytautas ir Danutė Anoniai, NY);
„Jurgio Daugvilos atminimo fondas“ (aukojo: Rita Daugvilaitė-Čechanavičius, IL);
„Algirdo Karaičio stipendijų fondas“ (aukojo: Victoria Karaitis, MI);
„Gintauto ir Ramunės Vitkų fondas“ (aukojo: Gintautas ir Ramunė Vitkai, CA).

Dr. Jonas ir Dr. Terri Prunskiai skyrė \$ 30,000 „Atitikimo dovaną“
numatydami įsteigti du specialios paskirties fondelius, administruojamus Lietuvių Fondo.

- Įsirašykite ir įrašykite artimuosius į Lietuvių Fondo narius.
- Pažymėkite svarbias progas fondo įnašais-gimimus, krikštynas, gimtadienius, mokslo baigimus, šventes, vedybas, jubiliejus.
- Atminimo įnašais pagerbkite mirusiuosius.
- Rašydami testamentus, bent dalį turto palikite Lietuvių Fondui.

Primame kreditines korteles

LIETUVIŲ FONDAS – LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION,
Fed. ID# 36-6118312
14911 127TH ST., LEMONT, IL 60439, USA
Tel. 630-257-1616 – admin@lithfund.org – www.lithuanianfoundation.org

Dviguba pilietybė

Atkelta iš 7 psl.

Tuo metu gi svetimtaučiai jau sušilę darbuojasi, atstatydami pabirkas ir prekybos įstaigas, užgrobdami savo rankosna visą Lietuvos prekybą. Kol mūsų broliai amerikiečiai kasys pakaušius ir abejos ar čia važiuoti Lietuvon ar laukti pakvietimo, svetimtaučiai užgrobs viską ir atvažiuos už metų kitų, nors ir su dideliu kapitalu nepaliks nieko kito, kaip tik kitiems tarnauti. Taigi, tautiečiai, kol dar nevelu, skubėkite Lietuvon, imkite į savo rankas pabirkas ir kitas įvairias prekybos ir pramonės įstaigas ir tuo būdu neduokite svetimtaučiams misti mūsų brolių prakitau.

Tapus nepriklausoma, Lietuva ekonominiu atžvilgiu siekia, kad jos pačios ribose būtų gaminama viskas, kas tik reikalinga krašto ūkiui ir kad kuo mažiau būtų įvežama iš svetur, o kuo daugiau išvežama. Nuo to priklauso ir pinigų kursas. Jei šalis daugiau išveža iš svetur, negu išveža, tai jos pinigų kursas visumet esti žemas. Be to pastačius pabirkas ir dirbtuves jų gaminiai neužilgo bus galima siųsti Rusijon, kur viskas bolševikų sudeginta, sunaikinta ir vietos gamyba išsivystys ne ankščiau kaip per 20 – 30 metų. Kas nenori toliau darbuotis pabirkose, o nori dirbti žemą, tam irgi dabartės yra geriausia praga įsigyti sau ūkį. Kaip tik dabar eina žemės reforma, ir liuosos žemės, kiek tik nori, nes didelį dvarai nebeturi galimybės atsistatyti. Lietuva išleidžia užsienin daug

žalios medžiagos, pavyzdžiui, miško, linų, odų, galvijų ir t. t. Esant pakankamam skaičiui pabirkų ir dirbtuvių visa ši medžiaga galėtų būti apdirbinėjama čia pat Lietuvon ir užsienin išleidžiama jau pagamintos prekės – fabrikatai. Čia iš to galėtų misti tūkstančiai darbininkų, ir pinigai pasiliktu krašte. Dabar gi nėra net gerų mūlūnų, kur ūkininkai galėtų susimalti greit ir gerai sau miltus. Trūksta lentpiūvių, dirbtuvių vilnoms karšti ir verpyklų. Nėra plitnyčių, gontų dirbtuvių, kurie atsistatant taip reikalingi.

Žodžiu, darbo ir didelio pelno Lietuvon begalė, tik reikia turėti galvą ant pečių, šiek tiek netingėti dirbti ir keletą tūkstančių dolerių kišenėje. Žinoma, parvažiuos, niekas nepasitiks ir nepasakys, kad štai čia tau ir vieta pabirkos statymui ir medžiaga ir t. t. Be abejonės reikia pasiteirauti vienur kitur, pasižiūrėti, apsvarstyti, o kas svarbiausia, tai nepakliūti į rankas išnaudotojų – vertelgų. To dėliai del įvairių patarimų reikia kreiptis į žymesnius, žinomus žmones ir įstaigas. Niekū būdu nesusidėti su svetimtaučiais. Kiekvieno Amerikos lietuvio obalsiu turi būti – Greičiau Lietuvon, savo laisvon tėvynėn ir į darbą!”

Taigi šiandien, praėjus 92 metams nuo Palydovo išleidimo, galime retoriškai savęs ir kitų klausiti: kiek iš mūsų po Nepriklausomybės atkūrimo grįžo į Lietuvą? Kiek iš mūsų įkūrė ten savo verslus?

Kas iš mūsų atliko ten karinę prievolę? Taigi dviguba pilietybė – įsipareigojimas ar privaloma dovana?

CHIRURGAJ

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti, išleisti atostogų. Legalūs dokumentai, rekomendacijos, nevairuoja. **Tel. 708-590-9176.**

■ Moteris ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos. **Tel. 773-329-9918**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. **Tel. 773-615-5235.**

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis, rekomendacijos, vairuoja. **Tel. 773-449-0929.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-707-7902.**

■ Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Legalūs dokumentai, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-709-5990.**

Apsilankykite
„DRAUGO“
internetinėje svetainėje
www.draugas.org

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**
Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS
EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
KUNIGATKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-556-6660
WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
BACK TO NATURE 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777
BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGA“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

LR generalinis konsulas New Yorke dalyvavo Holokausto aukų atminimo renginiuose

Amerikos žydų komiteto Lietuvos grupės vadovė Beverly Rosenbaum ir LR generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas.

Minint tarptautinį Holokausto aukų pagerbimo dieną, sausio 27 d. Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas dalyvavo Jungtinių Tautų renginyje pavadinimu „Kelionės per Holokaustą“. Renginio metu kalbėjo Jungtinių Tautų Generalinio sekretoriaus pavaduotojas Komunikacijai ir informacijai Peter Launsky-Tieffenthal, 68-osios Generalinės Asamblėjos sesijos prezidentas John W Ashe, Nuolatinis Izraelio atstovas Jungtinėse Tautose Ron Prossor, JAV nuolatinė atstovė Jungtinėse Tautose Samantha Power. Bene didžiausios dėmesio sulaukė garsaus re-

žisieriaus, „Šindlerio sąrašo“ kūrėjo, Steven Spielberg kalba.

LR generalinis konsulas V. Sarapinas kartu su kitų valstybių generaliniais konsulais New Yorke taip pat skaitė Holokausto aukų vardus ir pavardes.

Ši kasmetinė nuo represinių režimų nukentėjusių žydų pagerbimo ceremonija rengiama Italijos generalinio konsulato New Yorke iniciatyva, siekiant šviesti jaunimą apie totalitarizmo istoriją ir rasizmo ir ksenofobijos žala.

LR generalinio konsulato New Yorke
info ir nuotr.

**TIK
\$35**
pirmiems metams

DRAUGAS NEWS

Naujas mėnesinis laikraštis
angliškai skaitantiems

**Prenumeruokite sau, savo vaikams,
draugams, vaikaičiams!**

Vardas, pavardė _____
Adresas _____
Miestas, Valstija Zip _____
El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629
Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org

A † A EDITAI MARUS

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą, garbės šaulį JUOŽĄ MARŲ, dukrą LISA, sūnų PITERĮ bei artimuosius.

Generolo T. Daukanto jūrų šaulių kuopa

Mielai motinai

A † A ELENAI STEIKŪNAITEI POCIENEI

mirus, širdingą užuojautą reiškiame sūnui KĘSTUČIUI su žmona TONI, anūkams TERESAI ir MATUI, jos artimiesiems ir draugams.

Lilia Steikūnaitė ir Valentinas Ramoniai

„DRAUGO“ PRENUMERATOS VAJUS

Naujiems prenumeratoriams taikoma
20 proc. nuolaida –
metinė laikraščio prenumerata kainuoja
tik 120 dol.

Užsakykite „Draugą“ sau ir tiems, kurie jo dar neskaito. Nudžiuginkite jaunas šeimas, gimines, pažįstamus švenčių, gimtadienių ar kitomis progomis, padovanodami jiems laikraštį.

Čekius rašykite „Draugas“ ir siųskite adresu:
4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629.

„Draugą“ užsisakyti saugiai ir greitai galite ir internete –
www.draugas.org („PayPal“ dešinėje pusėje „Sumokėti“)

www.draugofondas.org

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį.
Skaitykite „Draugą“ greičiau!

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos** Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL), šį sekmadienį, vasario 2 d., 10 val. r. švęsime Grabnyčias (Jėzaus paaukojimo ir jo motinos Marijos palaiminimo bažnyčioje šventę) ir Šv. Blažiejaus šventę. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Per šv. Mišias bus pašventintos gerklės. Primename, kad kiekvieną ketvirtadienį, 8 val. r. šv. Mišios aukojamos lietuvių kalba.

■ **Vasario 7 d., penktadienį, 7:30 val.** vakaro Čikagos „Harris Theater“ vyks kamerinio orkestro „Kremerata Baltica“ koncertas. Šiame žinomo smuikininko Gidon Kremer vadovaujama bei aukštai vertinamame orkestre groja jauni talentingi muzikantai iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Daugiau informacijos – <http://www.harristheaterchicago.org/events/2013-2014-season/kremerata-baltica>.

■ **Minint Vasario 16-ąją – Lietuvos Valsybės atkūrimo dieną** – LR generalinis konsulas New Yorke rengia Kęstučio Vaiginio džiaz koncertą. Su K. Vaiginiu koncertuos žymūs JAV muzikantai. Taip pat vyks ir 20 žymiausių šiuolaikinio meno lietuvių menininkų parodos „Fragment of Larger“ atidarymas. Renginio

vieta ir data: LR generalinis konsulas New Yorke, vasario 12 d. 6:30 val. v.

■ **Vasario 15 d., šeštadienį, 2 val. p. p.** Akademikų skautų sąjūdis, Čikagos skyrius, ruošia Nepriklausomybės sueigą, kuri vyks PLC posėdžių kambaryje, 14911 E 127th St., Lemont, IL. Visus ASS narius, jaunos ir senus, kviečiame į iškilmingą sueigą. Prašome ateiti su uniformomis. Atšvęsime mūsų Nepriklausomybės šventę. Juozas Polikaitis, JAV LB Tarybos pirmininkas, bus sueigos preleentas. Bus vaišės. Norintys dalyvauti praneškite A. Sakalaitei tel. 630-243-6302 arba el. paštu: ausreles@comcast.net

■ **JAV Lietuvių Bendruomenės East Chicago, Indiana apylinkės, ALT'o Lake** apskr. skyriaus ir Lietuvos Vyčių kuopos #82 valdybos ruošia Lietuvos Nepriklausomybės – Vasario 16-tosios minėjimą, kuris vyks vasario 23 d. 1 val. p. p. American Legion Griffith post 66 132 N. Wiggs Ave. Griffith, IN. Meninė programą atliks Algimantas ir Ligita Barniškaiai. Vaisinsimės lietuviškais patiekalais. Maloniai kviečiame dalyvauti šioje šventėje. Apie dalyvavimą prašome pranešti Joanai tel. 219-884-2220 arba Birutei tel. 219-322-4533.

KVIEČIAME PAMINĖTI K. DONELAIČIO METUS

2014-ieji – Donelaičio metai. Jie bus iškilmingai pažymėti ir Čikagoje.

Donelaičiui skirti renginiai prasidės:

Mažosios Lietuvos fondo ir draugijos rengiamu tradiciniu Užgavėnių šiuo kovo mėn. 1 d., šeštadienį, 6 val. v. **Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Gintaro salėje** (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629).

Kovo 7–8 dienomis renginiai nusikels į **Čiurlionio galeriją** (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636).

Kovo 7 d., penktadienį, 7:30 val. v. vyks parodos, skirtos Donelaičiui, atidarymas, o **kovo 8 d., šeštadienį, 10 val. r.** prasidės konferencija „Donelaičiui – 300“. Paskaitas skaitys svečiai iš Vilniaus universiteto: prof. Dainora Pociūtė-Abukevičienė, dėst. Andrius Vaišnys ir prof. Domas Kaunas.

Kovo 9 d., sekmadienį, visus pakviesime į **Lemont High School** (800 Porter St., Lemont, IL 60439) renginių salę, kur vyks teatralizuotas vaidinimas. Dalyvauja meno ansamblis „Dainava“, teatro sambūris „Žaltvykslė“, tautinių šokių šokėjai, instrumentalistai, dainininkai. Renginius ruošia Mažosios Lietuvos fondas ir draugija, JAV LB Kultūros taryba, Čiurlionio galerija. Kviečiame visus dalyvauti.

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

THE LAW OFFICE OF ANDRIUS SPOKAS

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

Apsilankykite
„Draugo“
tinklapyje
www.draugas.org

Vasario 16-osios minėjimas Clevelande

Vasario 15 d., šeštadienį, 7 val. v. Šv. Kazimiero parapijos salėje vyks kompozitoriaus Rimo Biliūno kamerinės muzikos kūrinių koncertas. Dalyvaus sopranas Virginija Muliolienė, Cleveland institute of Music dėstytojai ir absolventai, muzikantai iš įvairių orkestrų. Koncerto bilieto kaina 25 dol., studentams – 10 dol.

Vasario 16 d., sekmadienį, 9:50 val. r. vėliavų pakėlimas prie paminklo Šv. Kazimiero aikštėje. 10 val. r. šv. Mišios Šv. Kazimiero parapijos šventovėje. Giedos choras „Exultate“. 1 val. p. p. – minėjimas Lietuvių namuose. Jonas Juozevičius kalbės apie savo senelio Lietuvos prezidento Aleksandro Stulginskio gyvenimą ir veiklą.

Parengta paroda Antano Smetonos 70-sioms mirties metinėms paminėti. Bus vaišės, gros Eugenijus Dicevičius ir Genadijus Schlecticovas.

Kviečiame dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės šventėje Čikagos Navy Pier

LR generalinis konsulas Čikagoje, bendradarbiaudamas su Čikagos laisvalaikio ir pramogų centru Navy Pier, kviečia lietuvius ir visus Amerikos gyventojus bendrai švęsti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą renginyje „Celebrate Lithuanian Independence“. Šventė vyks 2014 m. kovo 2 d., sekmadienį, nuo 12 val. p. p. iki 3 val. p. p. Navy Pier centro „Crystal Gardens“ salėje. Jos metu numatomi meno kolektyvų pasirodymai, bus sudarytos sąlygos verslininkų, menininkų bei organizacijų atstovų dalyvavimui.

Norinčius pristatyti savo kūrinius, veiklą ar pardavinėti lietuvišką produkciją renginio metu, o taip pat norinčius tapti šventės rėmėjais ar kitaip prie jos prisidėti maloniai prašome apie tai pranešti generalinio konsulato darbuotojai Agnei Vertelkaitei elektroniniu paštu agne.vertelkaite@urm.lt arba telefonu 312-397-0382, tr. nr. 204.

LR generalinio konsulato Čikagoje informacija

